

2018

High five! 2018 fick barnen en ny favorit i form av vår nya maskot "Kottis" som fick sitt namn genom en tävling där alla våra kunder fick chansen att komma med namnförslag.

Innehåll

Inledning

- 3 2018 i några korta punkter
- 4 Vd har ordet

Finansiella rapporter

- 6 Förvaltningsberättelse
- 11 Femårsöversikt
- 12 Rapport över koncernens totalresultat
- 13 Resultaträkning för moderbolaget
- 14 Rapport över finansiell ställning för koncernen
- 16 Balansräkning för moderbolaget
- 18 Rapport över förändring i Eget kapital för koncernen
- 18 Rapport över förändring i Eget kapital för moderbolaget
- 19 Rapport över kassaflöden
- 20 Resultatanalys
- 21 Noter till de finansiella rapporterna

Övrig information

- 58 Påteckningssida
- 59 Revisionsberättelse
- 62 Företagsledning, styrelse, fullmäktige
- 63 Ordlista

Bolagsstämma 2019

Ordinarie bolagsstämma hålls fredagen den 26 april kl 13.30 på Sjöviksgården i Ljugarn.

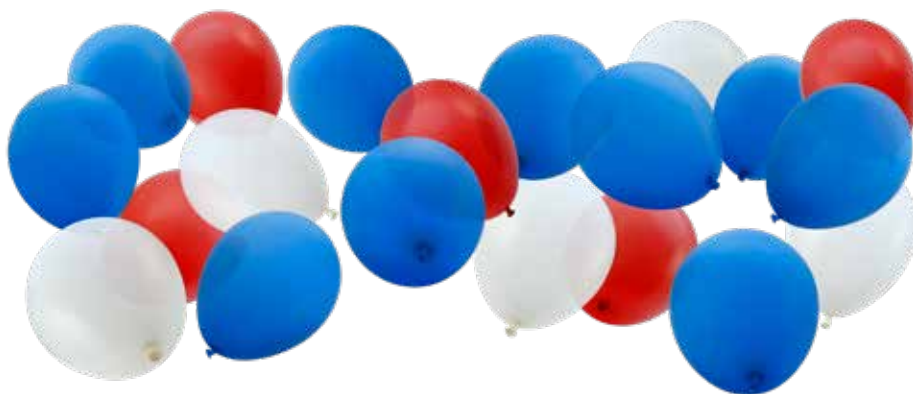
Redovisningen är framtagen av Länsförsäkringar Gotland i mars 2019. Ledningsgruppen är fotograferad av Magdalena Björnsdotter.

Om länsförsäkringsgruppen

Länsförsäkringar består av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag och det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB, som är bankens moderbolag. Länsförsäkringsbolagen ägs av försäkringskunderna, och kundägandets principer utmärker även bankverksamheten. Genom respektive länsförsäkringsbolag får kunderna ett helhetserbjudande inom bank, försäkring och fastighetsförmedling. Utgångspunkten är den lokala närvaron och förankringen – erfarenheten visar att lokal beslutskraft, kombinerad med gemensam förvaltning och affärsutveckling, skapar ett mervärde för kunderna. Grundläggande är också en långsiktig omsorg om kundernas trygghet: Det finns inga externa aktieägare och kundernas behov och krav är därför det primära uppdraget. Länsförsäkringsgruppen har mer än 3,5 miljoner kunder och cirka 5 900 medarbetare.

2018 i några korta punkter

- Året präglades av lite högre skadekostnader och lite större skadehändelser. Bolaget har under 2018 hanterat nästan 9 500 skador.
- Vår bank växer! Tillväxten inom bankverksamheten är glädjande med en omslutning som vuxit med 6 procent.
- Under året lanserades Privatmötet, där privatpersoner som gör fysiska spontanbesök ska kunna få hjälp med både försäkringsärenden samt enklare bankärenden av sama person.
- Även 2018 satsade vi vidare i vårt skadeförebyggande arbete genom att medverka i kampanjen "Sveriges största brandövning".

190 år och 70 miljoner!

Bolaget firade under året 190 år som kundägt företag och detta firades under september på flera platser på Gotland med aktiviteter för hela familjen. Under slutet av 2018 betalades en rekordåterbäring på 70 miljoner kronor till alla sakförsäkringskunder.

Vår nya reflex

Under året arrangerade vi traditionsenligt en tävling där gotländska skolbarn får chansen att designa vår nya reflex. Signe Nilsson i årskurs 2 på Norrbackaskolan blev årets vinnare och förutom att hennes reflex tas fram i 20 000 exemplar så fick klassen 10 000 kronor till klasskassan.

#MissLyckad

Som en del i 190-årsfirande medverkade Bolaget i kampanjen "MissLyckad", en kampanj som lyfte frågan kring att många ungdomar mår dåligt av all perfektionshets. Kampanjen genomfördes tillsammans med ytterligare tre länsförsäkringsbolag och fick stor medial uppmärksamhet i hela Sverige.

Vd har ordet

Som tämligen nyutträd vd (oktober) så är jag imponerad av den fina organisation och position som LF Gotland har. Den intensiva känslan för att hjälpa våra kunder sitter djupt rotad i företagskulturen. Belöningen är det återkommande kvittot i Svenskt Kvalitetsindex där våra kunder åter bekräftar sin nöjdhet gällande den goda servicen inom såväl bank som försäkring, men även fastighetsförmedling. Vi är tacksamma men inte nöjda, allt går att utveckla.

Året som gått

Under året har hela 70 Mkr delats ut som återbäring till alla våra sakförsäkringskunder. Beloppet är det största i bolagets historia och är till stor del en konsekvens av 2017 års rekordlåga skadekostnad, men även en konsekvens av ett mycket bra finansresultat.

Under september 2018 firade LF Gotland 190 år som kundägt företag med en LF-dag tillsammans med våra kunder i Visby, Hemse, Klintehamn och Slite. Historien inger respekt för den utvecklings- och anpassningsförmåga som varit förutsättningen för den tillväxt som skapats. Något som inte skulle ha varit möjligt om det inte vore för ett ömsesidigt gott och långsiktigt samarbete med alla våra kunder.

I övrigt har 2018 varit ett år som präglades av lite högre skadekostnader och lite större skadehändelser. Bolaget har under 2018 hanterat nästan 9500 skador. När det gäller brandskador så hade vi inte ett anmärkningsvärt högt antal skador under 2018, men de kostnadsmissiga konsekvenserna för bolaget blev ovanligt stora med 43,7 mkr före återförsäkring. Den extremt torra sommaren innebar att vi hade torkskador på skog vilket vi inte haft tidigare i någon större omfattning. Totalt 53 ärenden till en kostnad om 3,2 mkr. De väderrelaterade skadorna befaras öka framöver som en konsekvens av de pågående klimatförändringarna. I LF gruppens naturskaderapport konstateras den genomsnittliga årliga naturskadekostnaden för perioden 2008-2017 uppgå till 610 mkr. Motsvarande kostnad för 2018 var 712 mkr, vilket inte är anmärkningsvärt mycket högre men bara torkan skulle kunna ha inneburit större skador än de nu inträffade. Sett till hela landet hade Västernorrland och Norrbotten stora kostnader för frysk- och snötrycksskador, vårfloden efter snösmältning blev svår, under den extremt varma sommaren brann det i skog och mark över nästan hela Sverige, även om Gotland hade tur kombinerat med stor vaksamhet från medborgare och samhälle. Den 29 juli kom skyfallet "Olof" över Uppsala och orsakade omfattande skador. För första gången någonsin blev en skogsbrand den kostsammaste försäkringshändelsen i hela världen då "Camp Fire" i USA rasade. Branden kostade 88 människoliv och orsakade ekonomiska förluster om 15 miljarder USD varav 12 miljarder USD täcktes av försäkring. Det samlade intrycket från lokala och globala naturskador ger vid handen att vi sannolikt får en allt större utmaning framöver. Något som vi givetvis måste ta hänsyn till, inte minst i vårt arbete med olika skadeförebyggande satsningar.

Tillväxten i vår affär har varit fortsatt god. Affärsvolymen från försäkringsaffären har vuxit med 4% till totalt 244 mkr. Resultatet belastas dock av årets ökade skadekostnader. Tillväxten inom bankverksamheten är glädjande med en omslutning som vuxit med 6% till totalt 8 257 mkr. Resultatet för bankverksamheten konsolideras i den gemensamma banken där LF Gotlands tillväxt för 2018 är en av de bästa inom hela LF Gruppen. Kapitalförvaltningen har sett en fortsatt tillväxt på helåret, även om det under andra halvåret av 2018 kunde konstateras rejäla sättningar på börsen. Ekonomin kan konstateras vara mycket stabil för bolaget och den underliggande tillväxten i hela affären god. Glädjande är även att LF Fastighetsförmedling stärkt sina positioner såväl här på Gotland som i hela Sverige, något som gagnar både vår affär och vårt varumärke.

Fortsättningen

Både nu och historiskt så kan vi konstatera att Gotlands tillväxt är viktig för vår affär. Det betyder att vi långsiktigt måste delta i de viktiga samhällsfrågor som bygger Gotland. Ett arbete med att mejsla fram de områden där vi kan bidra mest har påbörjats tillsammans med ledning och styrelse. Ett axplock av de frågor vi diskuterar är Gotlands viktiga arbete med energiomställningen till fossilfritt, den långsiktiga vattenförsörjningsfrågan, det hållbara lantbruket och frågan om hälsosamma gotlänningar. Självklart ligger även området kring att förebygga skador nära vårt hjärta och fokus för utveckling. Det är med glädje jag kan konstatera ett stort engagemang och vilja i utvecklingsarbetet. Det är min förhoppning att vi snart kan lägga en tydlig programförklaring som visar på vårt långsiktiga, och fortsatt aktiva, engagemang i de så viktiga utvecklingsfrågorna för Gotland.

Avslutningsvis vill jag rikta ett stort tack till alla våra över 38 000 kunder. Det är tillsammans med er som vi utvecklas och växer in i framtiden.

Självklart vill jag även tacka alla våra samarbetspartners, företag, organisationer och idrottsföreningar. Det är en glädje att se och känna hur vi gemensamt hjälps åt att såväl bygga samhälle som affärer tillsammans.

Sist, men inte minst, vill jag tacka alla våra över 80 medarbetare som bidrar med sin stora entusiasm och kunskap på jobbet varje dag. Tillsammans kämpar vi för att skapa Gotlands bästa kundmöten och Gotlands mest attraktiva arbetsplats - tack!

Visby, den 18 mars 2019

Henrik Stangel
Vd Länsförsäkringar Gotland

2018 i bilder

Kampanjen "MissLyckad" avslutades med en stor gala på Wisby Strand för gotländska ungdomar. Kvällen bjöd på allt från mingel, dans, modevisning till gripande tal om hur dagens prestationshets får våra ungdomar att må dåligt.

Länsförsäkringar Gotlands 190-årsfirande avslutades med "LF dagen" i Klintehamn, Slite, Hemse och Visby. Kunderna bjöds bland annat på fascinerande underhållning av "street-magic" killarna Brynolf & Ljung.

Fotbollscupen "Fair Play Cup" var ett av de projekt som vi stöttade under året med medel från vår Skolfond.

Mikael Swenson, Länsförsäkringar Gotland, delade ut priset "Hela Gotlands Hjälte 2018" till Richard Nordahl som genom ett rådigt ingripande räddade livet på en man som kört av vägen och ner i ett dike med iskallt vatten.

Under 2018 arrangerade vi två forskningsseminarier under namnet "Framåtblick Gotland". Det första var på temat "Hållbar livsmedelsproduktion på Gotland" och det andra handlade om "Tillit för ett framgångsrikt Gotland".

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Gotland får härmed avge årsredovisning och koncernredovisning för 2018, bolagets 190:e verksamhetsår.

FÖRETAGSBESKRIVNING

Länsförsäkringar Gotland (534000-6369), som startade 1828, har idag över 38 000 kunder inom sak-, liv- och bankaffärerna. Bolagsformen är ömsesidig och bolaget ägs av dess sakförsäkringskunder. Med kunden som ägare och enda uppdragsgivare finns inga externa aktieägars intressen som tillgodoses utan överskottet kan istället gå tillbaka till kunderna i form av återbäring eller rabatter. Detta är en av Länsförsäkringars bärande principer och lägger grunden för synen på kundrelationen. Tradition och värderingar grundar sig i att se till vad som är bäst för kunderna, med utgångspunkt i kundernas vardag. Att vara kundägda skapar grunden för ett kundorienterat förhållningssätt, att vara lokalt förankrat, nära och att ge den bästa servicen.

Länsförsäkringar Gotlands långsiktiga uppgift är att ge ägarna ekonomisk trygghet och säkerhet genom att tillhandahålla prisvärda produkter och tjänster inom bank och försäkring. Bolagets ambition är att skapa Gotlands bästa kundmöte. Utveckling av det digitala kundmötet sker gemensamt inom länsförsäkringsgruppen. Vi välkomnar också kunderna in till kontoren i Visby eller på Hemse. Besök hos kunder på plats är också vanligt förekommande.

Styrkan i varumärket

Länsförsäkringsgruppen är en samverkan mellan 23 självständiga länsförsäkringsbolag, alla ägda av sina kunder. Länsförsäkringar Gotland är ett av dessa länsförsäkringsbolag. Länsförsäkringar Gotland äger tillsammans med de övriga länsförsäkringsbolagen Länsförsäkringar AB, med kontor i Stockholm. Inom bank och försäkring finns påtagliga stordriftsfördelar och länsförsäkringsbolagen har valt att samla dessa resurser i Länsförsäkringar AB. För kunderna är Bolaget alltid lika lokalt. Länsförsäkringar Gotland har alltid kundkontakterna här på ön, men i Länsförsäkringar AB bedrivs affärsverksamhet och service- och utvecklingsarbete inom till exempel liv- och fondförsäkring, bank, fondförvaltning, IT, återförsäkring, djurförsäkring och hälsaförsäkring. Länsförsäkringar ABs uppgift är att skapa förutsättningar för länsförsäkringsbolagen att bli framgångsrika på sina respektive marknader. Förutom den samverkan som sker genom Länsförsäkringar AB så direktäger de 23 länsförsäkringsbolagen, tillsammans med berörda affärsenheter inom Länsförsäkringar AB, även Länsförsäkringar Fastighetsförmedling och Länsförsäkringar Maklarservice.

Länsförsäkringars gemensamma varumärke är mycket starkt i relation till konkurrenternas inom branscherna för bank, försäkring och pension. Kunderna gav oss fina vitsord under 2018. Enligt Svenskt Kvalitetsindex har Länsförsäkringar de nöjdaste kunderna i kategorierna "Bank Privat", "Försäkring Företag", "Försäkring Privat", "Fastighetsmäklare", "Bolån" och "Privat Pension".

I egen koncession tecknar Länsförsäkringar Gotland försäkring

avseende olycksfalls- och sjukförsäkring, motorfordonsförsäkring, trafikförsäkring, fartyg med begränsning till fritidsbåtar, godstransport, försäkring mot brand och annan skada på egendom, fartygsansvar med begränsning till ansvar för fritidsbåtar, allmän ansvarighet, annan förmögenhetsskada samt rättsskydd.

Härutöver erbjuder Länsförsäkringar Gotland, genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess dotterbolag, förmedlade försäkringstjänster såsom livförsäkring, samt även förmedlade bank- och fondtjänster. Även för de förmedlade tjänsterna ansvarar bolaget för kundrelationen.

Länsförsäkringar Gotland arbetar nära kunderna. Genom samarbetet inom Länsförsäkringsgruppen får Bolaget den produktbredd, finansiella styrka och de specialistkunskaper som behövs för att tillgodose olika kunders behov.

RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING

Försäkringsrörelsen

Premieinkomsten brutto uppgick till 252,5 (246,0) Mkr. Premieinkomst i direkt försäkring ökade med 6,5 (9,5) Mkr. I mottagen återförsäkring minskade premieinkomsten med -0,1 (+1,4) Mkr. Ökningen i direkt försäkring beror på nyförsäljning och premieförändringar.

Kostnaden för premier för avgiven återförsäkring minskade med -5,3 (+1,8) Mkr till 20,1 (25,4) Mkr.

Premieintäkten för egen räkning ökade med 14,6 (7,7) Mkr och uppgick till 229,5 (214,9) Mkr.

Under verksamhetsåret inträffade 9 490 (8 449) st skador vilket är 1 041 st fler än 2017. Två skador har en beräknad skadekostnad som överstiger självbehållet under 2018.

Utbetalda försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring ökade till 144,9 (111,1) Mkr och försäkringstekniska avsättningar för oreglerade skador ökade till 497,8 (454,3) Mkr. Återförsäkras andel i försäkringsersättningar ökade till 153,8 (118,5) Mkr. Avvecklingsresultatet i direkt försäkring brutto uppgick till 3,3 (18,8) Mkr, medan avvecklingsresultatet i återförsäkras andel uppgick till 21,5 (-0,9) Mkr. Försäkringsersättningar f.e.r ökade med 26,9 Mkr och uppgick till 148,0 (121,1) Mkr.

Försäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring och rabatter uppgick till 37,1 (54,0) Mkr.

Liv och Bank

Bolagets livförsäkringsverksamhet resulterade i ett överskott på 1,5 (1,5) Mkr under verksamhetsåret, och bankverksamheten gav ett överskott på 13,0 (7,8) Mkr. Bankvolymerna (summan av in- och utlåning) ökade till en total volym på 8 257 (7 783) Mkr. Liv- och bankverksamheterna redovisas som Övriga intäkter och kostnader i resultaträkningen under icke-tekniskt resultat.

Finansförvaltning

Finansmarknaden var volatil under 2018 med såväl höga toppar som djupa dalar. Året avslutades med kraftiga nedgångar, framför allt i Sverige. Det är främst oro för ekonomisk tillbakagång som haft en negativ inverkan på kurserna, men även geopolitisk oro har påverkat under året.

I frånvaro av inflation har räntenivåerna fortsatt varit väldigt låga under 2018, dock på en något högre nivå än 2017, vilket medförde att avkastningen för portföljens ränteplaceringar också blev relativt låg.

Den låga räntan har gjort att fastighetsmarknaden fortsatt att utvecklas positivt, primärt inom Stockholmsregionen, där Bolaget via innehavet i Humlegården Fastigheter AB är exponerat.

Koncernens placeringstillgångar uppgick till 1 173 (1 241) Mkr vid verksamhetsårets slut. Marknadsvärdet på koncernens placerings-tillgångar inklusive likvida medel uppgick till 1 328 (1 306) Mkr.

Den totala avkastningen på koncernens placeringstillgångar uppgick till 33,4 (76,1) Mkr. Bolagets svenska aktieportfölj hade under året en totalavkastning på -8,1 (11,6) %. Avkastningen på de globala aktierna uppgick till 0,3 (11,0) % medan Bolagets alternativa placeringar avkastade 3,3 (1,35) %. Den räntebärande portföljen gav en totalavkastning på -0,39 (0,26) %. Bolagets strategiska innehav i LFAB avkastade 8,7 (10,8) %. Den totala avkastningen på portföljen uppgick till 2,9 (7,3) % och direktavkastningen var 2,7 (0,4) %.

Resultat

Koncernens resultat före skatt uppgick till 82,1 (66,6) Mkr och efter skatt till 72,6 (57,7) Mkr. Skatt på årets resultat uppgick till -9,5 (-8,9) Mkr.

Resultatutvecklingen i övrigt samt ekonomisk ställning framgår av femårsöversikten längre fram i årsredovisningen.

VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSAKTÖRER

Försäkringsrisker

Bolagets riskportfölj i direkt affär bedöms vara väl balanserad. Den genomsnittliga skadeprocenten f.e.r på 63,5 (64,6) % under senaste 5-årsperioden återspeglar försäkringsrisken. För att begränsa riskerna i försäkringsrörelsen tecknar Bolaget återförsäkring. Återförsäkringsskyddet beskrivs mer ingående i not 2.

Premieinkomsten i den mottagna affären uppgick under verksamhetsåret till 20,2 (20,4) Mkr eller 8,7 (9,0) % av premieinkomsten i direkt försäkring. Största risken i mottagen affär bedöms vara den i affären ingående Nordiska Kärnförsäkringspoolen. Maximal ansvarighet per skadehändelse i Nordiska Kärnförsäkringspoolen uppgår för Bolagets del till 800 000 Euro.

Finansiella risker

I Bolagets kapitalförvaltning har det identifierats placeringsrisker bestående av kursrisk, valutarisk, fastighetsrisk samt ränterisk. I not 2 lämnas en mer ingående redogörelse över Bolagets risker och riskhantering.

ÄGARFÖRHÅLLANDEN

Dotterbolag

Länsförsäkringar Gotland har ett dotterbolag enligt not 18. Humlegården Gotland AB äger tillsammans med ytterligare 22 länsbolagsanknutna dotterbolag Humlegården Fastigheter AB. Humlegården Gotlands ägarandel uppgår till 1,3 %.

Intressebolag

Länsförsäkringar Gotland är delägare i ett intressebolag med en ägarandel om 50% i Brandförebyggarna Gotland AB, se även not 19.

INFORMATION OM ICKE-FINANSIELLA RESULTATINDIKATORER

Hållbarhetsarbete 2018

Miljö

Miljöarbetet på Länsförsäkringar Gotland bedrivs inom flera områden, inom hela den dagliga verksamheten och i samtliga processer. Bolaget arbetar ständigt med att utveckla de delar av verksamheten som har en direkt miljöpåverkan. Bland annat våra tjänsteresor, uppvärmning av våra lokaler, vår elanvändning samt det avfall som uppkommer i verksamheten.

Skadeförebyggande arbete är en självklar del i Bolagets miljöarbete. Vid varje inträffad skada sker stor miljöpåverkan genom transporter, avfallshantering, energiförbrukning och tillverkning av nya produkter och nytt material. Störst miljöpåverkan har de brand-, vatten- och motorskador som drabbar kunderna och genom att förebygga dessa görs besparingar på såväl miljö som ekonomi och mänskligt lidande. Därför är Bolaget också angeläget om att minska antalet inträffade skador och genomför regelbundet skadeförebyggande aktiviteter för kunderna.

Arbetet med att integrera FN:s Agenda 2030 i verksamheten, en universell agenda som inrymmer de globala målen för hållbar utveckling, har fortsatt under 2018.

Under 2018 har en rad aktiviteter gjorts för att minska såväl Bolagets som kundernas ekologiska fotavtryck. I likhet med föregående år har fokus legat på att minska verksamhetens volymer av pappersutskick, till förmån för en ökad digital kommunikation. Bolaget distribuerar 60% av samtliga kunddokument digitalt, vilket är högst andel inom Länsförsäkringsgruppen.

Bolagets tjänstebilar körs med drivmedlet HVO100 i tankarna, en syntetisk diesel som är både förnybar och fossilfri och som tillverkas av slakteriavfall och rapsolja. I och med denna övergång minskas koldioxidutsläppen med 24 % och partikelutsläppen med 33 %. 2017 installerades även en laddstolpe för elbilar vid kontoret i Visby, för att ge förutsättningar och att bidra till minskade koldioxidutsläpp. Vid motorskador som berättigar till hyrbil rekommenderar vi kunden att välja elbil från de uthyrningsföretag vi samarbetar med.

Bristen på vatten under sommarhalvåret var en central fråga även 2018. Tillgången på dricksvatten var låg och bevattningsförbud har rådit under stor del av året. Bolaget fortsätter med riktade insatser för att öka allmänhetens medvetenhet, exempelvis genom utdelning av duschtimers till såväl gotlänningar som besökare.

På hemsidan www.lfgotland.se står det mer om Bolagets miljöarbete.

Samhällsengagemang

Att bidra till det lokala samhällets utveckling och tillväxt är en självklarhet för oss. Bolaget har en historia där engagemang inte alltid kräver en motprestation. Där lokala ansträngningar inte bara vänder sig till egna kunder, utan är en ansats att göra gott i det gotländska samhället i stort. Genom detta vill Länsförsäkringar Gotland bidra till ett tryggt Gotland.

Utöver redan etablerade insatser som nattvandring, sommarskola, Hela Gotlands Hjärte och halkkörning har Bolaget genomfört en rad insatser under året. Den största och mest omfattande var Sveriges största Brandövning, där vi tillsammans med flera andra länsförsäkringsbolag uppmärksammade behovet av att brandöva i det egna hemmet. Något som förvånansvärt få har gjort. Denna insats har även bäring på Bolagets miljöarbete, då en genomsnittlig villbrand genererar samma koldioxidutsläpp som fyra varv runt jorden med en personbil. Som en del i 190-årsfirandet medverkade Bolaget i kampanjen "MissLyckad", en kampanj som lyfte frågan kring att många ungdomar mår dåligt av all perfektionshets. Kampanjen genomfördes tillsammans med ytterligare tre länsförsäkringsbolag och fick stor medial uppmärksamhet i hela Sverige.

2018 introducerade Bolaget hållbarhetspriset "Durabel" som tilldelades ett företag som utöver god ekonomisk tillväxt även möter sociala och miljömässiga utmaningar med nya lösningar och med entreprenörsskap som verktyg. Priset delades ut på Företagardagen.

Genom sponsring bidrar Bolaget ekonomiskt till det gotländska förenings- och kulturlivet. Bolaget vill vara goda förebilder och förebygga skador men också bidra till att barn och ungdomar på

Gotland får en aktiv fritid och en god social träning. Därför stötades en rad händelser under året, till exempel Kvarterstsligan och Blodomloppet. Bolaget delade även ut reflexvästar till förskolebarn.

Årets julkupp till personalen var i form av medel som fördelades mellan tre alternativ; barnkliniken på Visby Lasarett, förebyggande arbete mot droger i samarbete med Svenska Narkotikapolisföreningen samt till natthärbärgat Birkagården.

Ansvarsfulla investeringar

Ansvarsfulla investeringar handlar för Bolaget om att nå en långsiktigt hållbar utveckling som tar hänsyn till kommande generationer. Att investera hållbart och ansvarsfullt innebär ett engagemang från Länsförsäkringar Gotland där Bolaget ställer krav på, och tar särskild hänsyn till, de bolag vars aktier eller obligationer vi placerar i. Miljö, energi och klimatfrågor står i fokus liksom mänskliga rättigheter, arbetsmiljöfrågor, antikorrupktion och god affärsetik.

Personal

Vid utgången av 2018 uppgick antalet tillsvidare- och provanställda till 80 personer, motsvarande 72,2 årstjänster. Under året har sex medarbetare avslutat (varav en genom pension) och fem påbörjat sin anställning på Länsförsäkringar Gotland.

Fördelningen mellan män (42 st) och kvinnor (38) var jämn med en medelålder på 48 år för kvinnorna och 45 år för männen.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER

I mars avslutades tidigare vds anställning och Mikael Swensson inträdde som tillförordnad vd. Efter en rekryteringsprocess tillsattes Henrik Stangel som ny vd för Bolaget i oktober.

Två större brandskador som översteg självbehållet inträffade under året; ett lantbruk och en kommersiell fastighet. Den torra sommaren 2018 orsakade också ett större antal naturskador i form av just torkskador.

Bolaget firade under året 190 år som kundägt företag och detta firades under september på flera platser på Gotland med aktiviteter för hela familjen.

Under året lanserades Privatmötet, där privatpersoner som gör fysiska spontanbesök ska kunna få hjälp med både försäkringsärenden samt enklare bankärenden av samma person via besök, telefon eller internet.

Under slutet av 2018 betalade Bolaget åter 70 mkr till alla sakförsäkringskunder för 2017 års goda resultat.

Regelverk

Dataskyddsförordningen (GDPR, The General Data Protection Regulation) gäller formellt från och med den 25 maj 2018.

Den 1 oktober 2018 infördes försäkringsdistributionsdirektivet (Insurance Distribution Directive [IDD]) genom lag (2018:1219) om försäkringsdistribution, förkortad LFD. Lagen förstärker konsumentskyddet och omfattar bland annat Bolagets säljprocess, kompetenskrav, lämplighet, produktfakta, produktutveckling, ersättningsmodeller, egenkontroller och styrande dokument.

Väsentliga händelser efter verksamhetsårets utgång

Den andra januari blåste stormen Alfrida in över Gotland. Stormen beräknas vid en preliminär bedömning vara den största stormskadan under 2000-talet, både sett till antalet skador och skadekostnad.

Från och med den första januari 2019 gäller ett samarbete med Toyota om vagnskadegaranti och märkesförsäkring på alla nya Toyota- och Lexusbilar.

FÖRVÄNTAD UTVECKLING 2019

Verksamheten kommer bedrivas på likartat sett 2019 som tidigare år, även om digitalisering, förändrade behov hos kunder och konkurrensen givetvis hela tiden påverkar Bolaget. Lönsamheten och tillväxten i de underliggande verksamheterna är god och nyckelfaktorer för att lyckas framåt är att fortsatt ha nöjda kunder och engagerade medarbetare. Samtidigt ställs det krav att hela tiden arbeta kostnadseffektivt med kundens bästa i fokus.

Kundmötet utvecklas kontinuerligt i takt med teknisk utveckling och kundernas behov och önskemål. Bolaget satsar också mer resurser än någonsin för att vara en attraktiv arbetsplats för befintliga och nya medarbetare. Därutöver kommer ytterligare fokus läggas på att hållbarhetssäkra verksamheten i alla delar. Viktigt för framgång är också att fortsatt ha en väl diversifierad och riskanpassad placeringsportfölj.

Koncernen

Koncernen - **Länsförsäkringar Gotland** - består av moderbolaget Länsförsäkringar Gotland (534000-6369) och dotterbolaget Humlegården Gotland AB (556676-2687).

Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden. Koncernens eget kapital inklusive årets resultat uppgår till 888,0 (814,8) Mkr.

Vinstdisposition

Till bolagsstämmans förfogande står:

- balanserad vinst	606 446 362 kr
- årets resultat	41 731 574 kr

648 177 936 kr

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att kronor 648 177 936 överförs i ny räkning.

Lokalt och kundägt sedan 1828. Under året firade vi tillsammans med våra kunder att Länsförsäkringar Gotland fyllde 190 år.

Femårsöversikt

Koncernen, belopp i tkr	2018	2017	2016	2015	2014
RESULTAT					
Premieintäkter f.e.r	229 498	214 877	207 167	192 619	174 410
Kapitalavkastning i försäkringsrörelsen	2 782	2 503	5 416	3 435	3 573
Försäkringsersättningar f.e.r	-148 026	-121 148	-160 273	-117 857	-100 564
Driftskostnader f.e.r	-46 066	-41 139	-39 974	-35 370	-35 810
Övriga tekniska kostnader	-1 087	-1 044	-1 651	-671	-4 103
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen före återbäring och rabatter	37 101	54 049	10 685	42 156	37 506
Återbäring	0	-70 000	-50 000	0	-49 760
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen efter återbäring och rabatter	37 101	-15 951	-39 315	42 156	-12 254
Finansrörelsens resultat	30 568	73 602	76 036	59 530	66 881
Övriga intäkter och kostnader	14 399	8 961	1 926	2 326	7 405
Resultat före dispositioner och skatt	82 068	66 612	38 647	104 012	62 032
Årets resultat	72 594	57 737	35 574	86 647	52 626
Premieinkomst f.e.r	232 386	220 543	211 470	199 003	179 240
EKONOMISK STÄLLNING (Belopp i tkr)					
Placeringstillgångar, verkligt värde	1 173 065	1 241 128	1 011 225	984 170	815 369
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r	460 769	519 671	485 823	382 273	416 883
Konsolideringskapital					
Beskattat eget kapital	888 014	814 791	747 163	711 648	624 372
Uppskjuten skatt	114 450	110 342	98 715	95 508	89 566
Konsolideringskapital	1 002 464	925 133	845 878	807 156	713 938
Kapitalbas (moderbolaget)	--	--	--	791 826	696 929
Erforderlig solvensmarginal (moderbolaget)	--	--	--	39 471	39 471
Solvensrelaterade uppgifter (moderbolaget)					
Kapitalbas	1 011 434	928 593	843 282	--	--
varav Primärkapital	1 011 434	928 593	843 282	--	--
Minimikapitalkrav	79 561	87 012	79 400	--	--
Solvenskapitalkrav	318 243	348 049	317 602	--	--
NYCKELTAL					
Försäkringsrörelsen					
Skadeprocent f.e.r	64,5%	56,4%	77,4%	61,2%	57,7%
Driftskostnadsprocent f.e.r	20,1%	19,1%	19,3%	18,4%	20,5%
Totalkostnadsprocent f.e.r	84,6%	75,5%	96,7%	79,5%	78,2%
Kapitalförvaltningen (moderbolaget)					
Direktavkastning	2,7%	0,4%	0,8%	1,1%	0,8%
Totalavkastning	2,9%	7,3%	7,4%	6,1%	8,2%
Konsolideringsgrad (%)	431	419	400	406	398

Rapport över totalresultat för koncernen

1 januari-31 december

Teknisk redovisning av skadeförsäkringsrörelse, tkr	Not	2018	2017
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)			
Premieinkomst från försäkringsavtal	3	252 465	245 981
Premier för avgiven återförsäkring		-20 079	-25 438
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-2 888	-5 666
		229 498	214 877
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	2 782	2 503
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
<i>Utbetalda försäkringsersättningar</i>			
Före avgiven återförsäkring	5	-144 918	-111 076
Återförsäkrarens andel	5	3 927	-5 323
<i>Förändring i avsättning för oreglerade skador</i>			
Före avgiven återförsäkring	5	-42 319	-16 997
Återförsäkrarens andel	5	35 284	12 248
		-148 026	-121 148
Driftskostnader	6	-46 066	-41 139
Övriga tekniska kostnader	7	-1 087	-1 044
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring och rabatter		37 101	54 049
Återbäring och rabatter	8	0	-70 000
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		37 101	-15 951
Icke-teknisk redovisning			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		37 101	-15 951
Kapitalavkastning, intäkter	9, 13	52 320	18 788
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	10, 13	5 299	66 486
Kapitalavkastning, kostnader	11, 13	-12 381	-7 806
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	12, 13	-11 888	-1 363
Kapitalförvaltningens resultat		33 350	76 105
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen	4	-2 782	-2 503
Återstående kapitalavkastning		30 568	73 602
Övriga intäkter	14	59 453	58 257
Övriga kostnader	14	-45 054	-49 296
Resultat förmedlad affär		14 399	8 961
Resultat före skatt		82 068	66 612
Skatt på årets resultat	15	-9 474	-8 875
Årets resultat		72 594	57 737
Övrigt totalresultat			
Poster som inte kan omföras till årets resultat			
Periodens omvärdering av rörelsefastigheter		806	12 681
Skatt hänförlig till komponenter avseende övrigt totalresultat		-177	-2 790
Summa övrigt totalresultat för perioden, netto efter skatt		629	9 891
Årets totalresultat		73 223	67 628

Resultaträkning för moderbolaget

1 januari-31 december

Teknisk redovisning av skadeförsäkringsrörelse, tkr	Not	2018	2017
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)			
Premieinkomst från försäkringsavtal	3	252 465	245 981
Premier för avgiven återförsäkring		-20 079	-25 438
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-2 888	-5 666
		229 498	214 877
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	2 782	2 503
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
<i>Utbetalda försäkringsersättningar</i>			
Före avgiven återförsäkring	5	-144 918	-111 076
Återförsäkrares andel	5	3 927	-5 323
<i>Förändring i avsättning för oreglerade skador</i>			
Före avgiven återförsäkring	5	-42 319	-16 997
Återförsäkrares andel	5	35 284	12 248
		-148 026	-121 148
Driftskostnader	6	-45 260	-40 333
Övriga tekniska kostnader	7	-1 087	-1 044
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring och rabatter		37 907	54 855
Återbäring och rabatter	8	0	-70 000
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		37 907	-15 145
Icke-teknisk redovisning			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		37 907	-15 145
Kapitalavkastning intäkter	9, 13	23 838	18 788
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	10, 13	33 781	78 361
Kapitalavkastning kostnader	11, 13	-12 381	-7 806
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	12, 13	-11 888	-1 363
Kapitalförvaltningens resultat		33 350	87 980
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen	4	-2 782	-2 503
Återstående kapitalavkastning		30 568	85 477
Övriga intäkter	14	59 453	58 257
Övriga kostnader	14	-45 054	-49 296
Resultat Förmedlad affär		14 399	8 961
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		82 874	79 293
Bokslutsdispositioner			
Förändring säkerhetsreserv		-30 863	-1 478
Förändring periodiseringsfonder	29	-8 400	0
Över-/underavskrivningar		-6	-14
Resultat före skatt		43 605	77 801
Skatt på årets resultat	15	-1 873	-11 337
Årets resultat		41 732	66 464
Rapport över totalresultat för moderbolaget			
Årets resultat		41 732	66 464
Övrigt totalresultat		0	0
Årets totalresultat		41 732	66 464

Rapport över finansiell ställning för koncernen

Per den 31 december

TILLGÅNGAR, tkr	Not	2018-12-31	2017-12-31
Immateriella tillgångar	16		
Övriga immateriella tillgångar		2 068	2 326
		2 068	2 326
Placeringstillgångar			
Aktier och andelar i intresseföretag	19	2 279	2 752
<i>Andra finansiella placeringstillgångar</i>			
Aktier och andelar	20, 22	687 399	723 938
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	21, 22	483 164	514 238
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		223	200
		1 173 065	1 241 128
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	31	153 820	118 536
Fordringar			
Kundfordringar	23	61 893	59 715
Övriga fordringar avseende direkt försäkring	23	9 099	11 727
Fordringar avseende återförsäkring		9 432	7 709
Övriga fordringar		7 399	7 261
		87 823	86 412
Andra tillgångar			
Rörelsefastigheter	17	53 850	53 850
Övriga materiella tillgångar och varulager	24	1 792	1 841
Likvida medel	25	154 741	64 952
Aktuell skattefordran		6 010	10 895
		216 393	131 538
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränte- och hyresintäkter		473	619
Förutbetalda anskaffningskostnader	26	12 445	11 948
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	27	32 388	28 484
		45 306	41 051
Summa tillgångar		1 678 475	1 620 991

Rapport över finansiell ställning för koncernen

Per den 31 december

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER, tkr	Not	2018-12-31	2017-12-31
Omvärderingsreserv		18 796	18 168
Balanserad vinst inklusive årets resultat		869 218	796 623
		888 014	814 791
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	30	116 762	113 875
Oreglerade skador	31	497 827	454 332
Återbäring och rabatter	8	0	70 000
		614 589	638 207
Andra avsättningar			
Pensioner och liknande förpliktelser	32	0	0
Uppskjuten skatteskuld	15	114 450	110 342
		114 450	110 342
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring	33	38 039	32 533
Skulder avseende återförsäkring		5 397	11 810
Övriga skulder	34	7 917	7 641
		51 353	51 984
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	35	10 069	5 667
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		1 678 475	1 620 991

Balansräkning för moderbolaget

Per den 31 december

TILLGÅNGAR, tkr	Not	2018-12-31	2017-12-31
Immateriella tillgångar	16		
Övriga immateriella tillgångar		2 068	2 326
		2 068	2 326
Placeringstillgångar			
Byggnader och mark	17	53 850	53 850
<i>Placeringar i koncernföretag och intresseföretag</i>			
Aktier och andelar i koncernföretag	18	226 811	194 590
Aktier och andelar i intresseföretag	19	2 279	2 752
<i>Andra finansiella placeringstillgångar</i>			
Aktier och andelar	20, 22	493 690	533 969
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	21, 22	483 164	514 238
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		223	200
		1 260 017	1 299 599
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	31	153 820	118 536
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	23	70 992	71 442
Fordringar avseende återförsäkring		9 432	7 709
Övriga fordringar		7 399	7 261
		87 823	86 412
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar och varulager	24	1 792	1 841
Likvida medel	25	121 638	60 331
Aktuell skattefordran		6 010	10 895
		129 440	73 067
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränte- och hyresintäkter		473	619
Förutbetalda anskaffningskostnader	26	12 445	11 948
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	27	32 388	28 484
		45 306	41 051
Summa tillgångar		1 678 474	1 620 991

Balansräkning för moderbolaget

Per den 31 december

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER, tkr	Not	2018-12-31	2017-12-31
Eget kapital	28		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Övriga bundna fonder		6 625	6 625
Uppskrivningsfond		20 243	20 243
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserat resultat		606 446	539 982
Årets resultat		41 732	66 464
		675 046	633 314
Obeskattade reserver	29		
Säkerhetsreserv		238 383	207 519
Periodiseringsfond		8 401	
Utgjämningssfond		24 847	24 847
Över/underavskrivningar		301	296
		271 932	232 662
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	30	116 762	113 875
Oreglerade skador	31	497 827	454 332
Återbäring och rabatter	8	0	70 000
		614 589	638 207
Avsättningar för andra risker och kostnader			
Pensioner och liknande förpliktelser	32	0	0
Uppskjuten skatteskuld	15	55 485	59 157
		55 485	59 157
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring	33	38 039	32 533
Skulder avseende återförsäkring		5 397	11 810
Övriga skulder	34	7 917	7 641
		51 353	51 984
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	35	10 069	5 667
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		1 678 474	1 620 991

Rapport över förändring i Eget kapital för koncernen

Tkr	Omvärderings- reserv	Balanserad vinst inklusive årets resultat	Totalt
Ingående eget kapital 2017-01-01	8 277	738 886	747 163
Årets resultat	0	57 737	57 737
Årets övrigt totalresultat			
Periodens omvärdering av Rörelsefastigheter	9 891	0	9 891
Utgående eget kapital 2017-12-31	18 168	796 623	814 791
Ingående eget kapital 2018-01-01	18 168	796 623	814 791
Årets resultat	0	72 594	72 594
Årets övrigt totalresultat			
Periodens omvärdering av Rörelsefastigheter	629	0	629
Utgående eget kapital 2018-12-31	18 797	869 217	888 014

Av det totala egna kapitalet är 219 592 (188 101) tkr bundet eget kapital.

Rapport över förändring i Eget kapital för moderbolaget

Tkr	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		Totalt
	Övriga fonder	Uppskriv- ningsfond	Balanserad vinst/förlust	Årets resultat	
Ingående eget kapital 2017-01-01	6 625	20 243	479 336	60 646	566 850
Vinstdisposition			60 646	-60 646	0
Årets resultat, tillika årets totalresultat				66 464	66 464
Utgående eget kapital 2017-12-31	6 625	20 243	539 982	66 464	633 314
Ingående eget kapital 2018-01-01	6 625	20 243	539 982	66 464	633 314
Vinstdisposition			66 464	-66 464	0
Årets resultat, tillika årets totalresultat				41 732	41 732
Utgående eget kapital 2018-12-31	6 625	20 243	606 446	41 732	675 046

Rapport över kassaflöden

		Koncernen		Moderbolaget	
Belopp i tkr	Not	2018	2017	2018	2017
Den löpande verksamheten					
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		82 068	66 612	82 874	79 293
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	KF a	-60 393	-43 147	-89 680	-55 828
Betald skatt		-684	-6 418	-684	-6 418
Kassaflöde från den löpande verksamheten					
före förändringar i tillgångar och skulder		20 991	17 047	-7 491	17 047
Förändringar i övriga rörelsefordringar		-5 183	-6 112	-5 183	-6 112
Förändringar i övriga rörelseskulder		3 772	5 395	3 772	5 395
Kassaflöde från den löpande verksamheten		19 580	16 330	-8 902	16 330
Investeringsverksamheten					
Köp av finansiella placeringstillgångar		-50 647	-207 180	-50 647	-207 180
Försäljning av finansiella placeringstillgångar		121 067	52 751	121 067	52 751
Investeringar i immateriella tillgångar		0	-2 585	0	-2 585
Investeringar i materiella tillgångar		-211	-414	-211	-414
Kassaflöde från investeringsverksamheten		70 209	-157 428	70 209	-157 428
Årets kassaflöde		89 789	-141 098	61 307	-141 098
Likvida medel vid årets början		64 952	206 050	60 331	201 429
Likvida medel vid årets slut		154 741	64 952	121 638	60 331

Not KF a Tilläggsupplysningar till kassaflöden

Betalda räntor och erhållen utdelning	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Erhållen utdelning	36 434	4 795	7 952	4 795
Erhållen ränta	3 402	3 019	3 402	3 019
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet				
Värdeförändringar på byggnader och mark	0	0	0	-11 875
Värdeförändringar på övriga finansiella placeringstillgångar	5 164	-65 422	-23 317	-65 422
Realisationsvinster och förluster	-7 498	-10 069	-7 498	-10 069
Avskrivningar	1 341	1 527	535	721
Förändringar av avsättningar	-23 618	43 498	-23 618	43 498
Förändring av ÅF:s andel av försäkringstekniska avsättningar	-35 284	-12 248	-35 284	-12 248
Förändring förutbetalda anskaffningskostnader	-497	-433	-497	-433
	-60 393	-43 147	-89 680	-55 828

Likvida medel utgörs av behållning på bankkonto och redovisas till fullo under Likvida medel i balansräkningen.

Resultatanalys

MODERBOLAGET

Direkt försäkring i Sverige

Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	Not	Totalt 2018	Hem Villa Fritidshus	Företag Fastighet Lantbruk	Sjuk och olycksfall	Motorfordon Kasko	Trafik	Summa direkt försäkring i Sverige	Mottagen återförsäkring
Premieintäkt f.e.r	A	229 498	54 547	58 290	11 427	53 135	32 296	209 695	19 803
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		2 782	0	0	440	0	1 048	1 488	1 294
Försäkringsersättningar f.e.r	B	-148 026	-30 855	-44 906	-4 806	-33 506	-23 455	-137 527	-10 499
Driftskostnad f.e.r		-45 260	-13 025	-14 880	-3 216	-7 053	-6 878	-45 052	-208
Övriga tekniska kostnader		-1 087	0	0	0	0	-1 087	-1 087	0
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring och rabatter		37 907	10 668	-1 496	3 845	12 576	1 924	27 517	10 390
Återbäring och rabatter f.e.r		0	0	0	0	0	0	0	
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat efter återbäring och rabatter		37 907	10 668	-1 496	3 845	12 576	1 924	27 517	10 390
Avvecklingsresultat f.e.r									
Avvecklingsresultat, brutto		12 411	4 072	8 434	7 254	152	-16 604	3 308	9 103
Återförsäkrares andel		21 465	-130	0	-74	-638	22 307	21 465	0
Avvecklingsresultat f.e.r		33 876	3 942	8 434	7 180	-486	5 703	24 773	9 103
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring									
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		116 763	30 409	37 178	5 846	24 944	17 308	115 685	1 078
Avsättning för oreglerade skador		497 826	14 106	52 128	59 586	7 204	208 227	341 251	156 575
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring		614 589	44 515	89 306	65 432	32 148	225 535	456 936	157 653
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar									
Avsättning för oreglerade skador		153 819	1 205	16 707	8 690	178	127 039	153 819	

NOTER TILL RESULTATANALYS

	Totalt 2018	Hem Villa Fritidshus	Företag Fastighet Lantbruk	Sjuk och olycksfall	Motorfordon Kasko	Trafik	Summa direkt försäkring i Sverige	Mottagen återförsäkring
NOT A								
Premieintäkt f.e.r	229 498	54 547	58 290	11 427	53 135	32 296	209 695	19 803
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	252 465	56 265	70 507	12 465	54 976	38 009	232 222	20 243
Premier för avgiven återförsäkring	-20 079	-1 331	-11 742	-936	-600	-5 470	-20 079	
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-2 888	-387	-475	-102	-1 241	-243	-2 448	-440
NOT B								
Försäkringsersättningar f.e.r	-148 026	-30 855	-44 906	-4 806	-33 506	-23 455	-137 527	-10 499
Utbetalda försäkringsersättningar	-140 991	-32 626	-34 988	-9 007	-33 513	-19 683	-129 817	-11 173
Före avgiven återförsäkring	-144 918	-33 221	-34 988	-9 738	-33 504	-22 294	-133 744	-11 173
Återförsäkrares andel	3 927	595	0	730	-9	2 611	3 927	
Förändring i Avsättning för oreglerade skador f.e.r	-7 035	1 772	-9 918	4 202	7	-3 772	-7 710	674
Före avgiven återförsäkring	-42 319	2 496	-22 505	4 236	636	-27 858	-42 994	674
Återförsäkrares andel	35 284	-725	12 587	-35	-629	24 086	35 284	

Noter till de finansiella rapporterna

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Årsredovisningen avges per 31 december 2018 och avser Länsförsäkringar Gotland som är ett ömsesidigt försäkringsbolag med säte i Visby.

Adressen till huvudkontoret är Österväg 17, Visby och organisationsnumret är 534000-6369.

Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) sådana de antagits av EU. Vidare har Rådet för finansiell rapporteringsrekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner tillämpats. Tillämpliga delar i Finansinspektionens föreskrifter om årsredovisning i försäkringsföretag, FFFS 2015:12, har även tillämpats i koncernredovisningen.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 18 mars 2019. Koncernens rapport över resultat och övrigt totalresultat och rapport över finansiell ställning och moderbolagets resultat och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 26 april 2019.

Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen med de undantag som beskrivs i avsnittet om Moderbolagets redovisningsprinciper.

Värderingsgrunder tillämpade vid upprättandet av de finansiella rapporterna

Försäkringsföretagets funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av finansiella tillgångar klassificerade som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet. Även fastigheter är värderade till verkligt värde.

Utformning av de finansiella rapporterna

Länsförsäkringar Gotland tillämpar IAS 1 vid utformning av koncernens finansiella rapporter. IAS 1 innebär bland annat att ett företag ska presentera Rapport över koncernens totalresultat, Rapport över finansiell ställning, Rapport över förändringar i eget kapital samt Kassaflödesanalys.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att försäkringsföretagets ledning gör bedömningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Bedömningar är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Resultatet används sedan för att bland annat bedöma de redovisade värdena på sådana tillgångar och skulder vars värde inte tydligt framgår från externa källor. Verkliga utfall kan avvika från dessa bedömningar.

De antaganden som ligger till grund för dessa bedömningar ses över regelbundet. Förändringar i gällande bedömningar och uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder. Bedömningar gjorda av företagsledningen vid tillämpningen av IFRS som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna och gjorda bedömningar kan medföra väsentliga justeringar i påföljande års finansiella rapporter avseende Finansiella Instrument framgår av redovisningsprinciperna för Finansiella instrument.

Följande poster i de finansiella rapporterna omfattas av väsentliga bedömningar och som ligger till grund för redovisning och värdering.

Försäkringstekniska avsättningar

Bedömningar och uppskattningar som ligger till grund för redovisning och värdering av försäkringstekniska avsättningar har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna. Uppskattningen av avsättningsbehovet för oreglerade skador görs för de flesta skador med statistiska metoder. Det mest väsentliga antagandet som ligger till grund för dessa metoder är att historiska utfall kan användas för beräkning av framtida skadekostnader. För de större skadorna och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning.

Värderingen av de försäkringstekniska avsättningarna omfattar förutom den individuella bedömningen av större skador och skador med komplicerade ansvarsförhållanden även en bedömning av värdet av avsättningen för de skador som inträffat före räkenskapsårets utgång men som per balansdagen ännu inte rapporterats till Bolaget, så kallad IBNR – avsättning. Värderingen inkluderar även bedömning av kostnader för skadereglering samt förväntade kostnadsökningar.

Reservrisken är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid, det vill säga avtal där de stora utbetalningarna tenderar att

komma först många år framåt i tiden. Detta är särskilt märkbart inom trafik-, sjuk- och olycksfallsförsäkring, vilka tillsammans utgör en relativt stor andel av Bolagets avsättning för oreglerade skador.

När det gäller trafikskador tillkommer även osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader.

Värderingen av avsättningarna behandlas i nedanstående avsnitt om redovisning av försäkringsavtal samt i not 2 där upplysningar om risker i verksamheten lämnas.

Fastställande av verkligt värde på placeringstillgångar

Ett antal av koncernens redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar kräver värdering till verkligt värde, för såväl finansiella som icke-finansiella tillgångar och skulder.

När verkligt värde för en tillgång eller skuld ska fastställas, använder koncernen observerbara data i så stor utsträckning som möjligt. Verkliga värden kategoriseras i olika nivåer i en verkligt värde hierarki baserat på indata som används i värderingstekniken enligt följande:

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för identiska instrument.

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1. Denna kategori inkluderar instrument som värderas baserat på noterade priser på aktiva marknader för liknande instrument, noterade priser för identiska eller liknande instrument som handlas på marknader som inte är aktiva, eller andra värderingstekniker där all väsentlig indata är direkt och indirekt observerbar på marknaden.

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden. Denna kategori inkluderar alla instrument där värderingstekniken innefattar indata som inte baseras på observerbar data och där den har en väsentlig påverkan på värderingen.

För placeringstillgångar kategoriserade i nivå 2 och nivå 3 gör Länsförsäkringar Gotland för var och en av tillgångarna en bedömning av rimligheten i värdet och tar in underliggande beräkningar och andra underlag där så är möjligt

Värderingsprinciperna för värdering av finansiella tillgångar och skulder framgår nedan under rubriken Finansiella instrument. I not 22 beskrivs även väsentliga värderingstekniker och antaganden för redovisningen och värderingen av Bolagets placeringstillgångar kategoriserade i nivå 2 respektive nivå 3.

Ändrade redovisningsprinciper - koncernen

Ändrade redovisningsprinciper föranledda av nya eller ändrade IFRS

Koncernen tillämpar IFRS 15 för första gången från och med 1 januari 2018. Inga ändringar av IFRS med tillämpning från och med 2018 har haft någon väsentlig effekt på Bolagets redovisning.

Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade IFRS träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Bolaget har heller inte för avsikt att förtidstillämpa dessa nya eller ändrade IFRS. Nedan beskrivs nya eller ändrade IFRS som förväntas få effekter på Bolagets finansiella rapporter. Utöver dessa bedöms inte de övriga nyheterna påverka Bolagets finansiella rapporter.

IFRS 9 Finansiella instrument

IFRS 9 Finansiella instrument kommer att ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. IASB har färdigställt ett helt "paket" av förändringar avseende redovisning av finansiella instrument. Paketet innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, en framåtblickande ("expected loss") nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för säkringsredovisning. IFRS 9 träder ikraft 1/1 2018 och tidigare tillämpning är tillåten.

De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts av tre kategorier: där värdering antingen sker till upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde via övrigt totalresultat eller verkligt värde via resultatet. Indelningen i de tre kategorierna görs utifrån företagets affärsmodell för de olika innehaven respektive egenskaperna på de kassaflöden som tillgångarna ger upphov till. Fair value option är möjlig att tillämpa för innehav i skuldinstrument i de fall detta eliminerar eller väsentligen reducerar en mismatch i redovisningen. För eget kapitalinstrument är utgångspunkten att värdering ska ske till verkligt värde via resultatet med en valmöjlighet att istället redovisa värdeförändringar som inte innehas för handel i övrigt totalresultat.

Den nya nedskrivningsmodellen kommer kräva en redovisning av ett års förväntad förlust redan vid den initiala redovisningen och vid en väsentlig ökning av kreditrisken så ska nedskrivningsbeloppet motsvara de kreditförluster som förväntas uppkomma under den återstående löptiden. De nya reglerna kring säkringsredovisning innebär bl a förenklingar av effektivitetstester samt utökning av vad som är tillåtna säkringsinstrument och säkrade poster.

Områden som klassificering och värdering i IFRS 9 har ett samband med val av tillämpning av principer för redovisning i den nya redovisningsstandarden för försäkringsavtal, IFRS 17

Insurance Contracts som i framtiden ska ersätta IFRS 4 Försäkringsavtal. Sambandet påverkar t ex valet mellan att presentera ränteeffekter i resultaträkningen eller i övrigt totalresultat vid värdering av åtaganden hänförligt till försäkringsavtal. Kopplingen mellan redovisningsstandarderna har föranlett IASB att offentliggöra ändringar av IFRS 4. Ändringarna syftar till att överbrygga de tillfälliga effekter på redovisningen som är följden av de olika datumen för ikraftträdande för IFRS 9 och IFRS 17. IASB offentliggjorde ändringarna i IFRS 4 i september 2016 vilka godkändes av EU i november 2017.

Ändringarna i IFRS 4 medger två valmöjligheter för försäkringsföretag. Ett alternativ ("temporary exemption") är att företag som bedriver försäkringsverksamhet, om vissa kriterier är uppfyllda, kan skjuta upp tillämpningen av IFRS 9. Det andra alternativet ("overlay approach") är att de försäkringsföretag som enligt IFRS 9 klassificerar finansiella instrument till verkligt värde via resultaträkningen som under IAS 39 inte var klassificerade till verkligt värde via resultaträkningen medges en alternativ tillämpning av IFRS 9. Det innebär i korthet att de kan välja att presentera skillnaden mellan det belopp som skulle ha redovisats i resultaträkningen enligt IFRS 9 och det belopp som skulle ha redovisats i resultaträkningen enligt IAS 39 i övrigt totalresultat.

Länsförsäkringar Gotlands verksamhet uppfyller kriterierna för att få skjuta upp tillämpningen av IFRS 9 i enlighet med ändringarna i IFRS 4. Eftersom det finns ett tydligt samband mellan IFRS 9 och IFRS 17 har Länsförsäkringar Gotland för avsikt att frivilligt skjuta upp tillämpningen av IFRS 9 till dess IFRS 17 träder i kraft. Skälet för detta är att minska risken för den temporära volatilitet i redovisat resultat som kan uppkomma genom att tillämpningen av IFRS 9 inleds tidigare än tillämpningen av IFRS 17.

Utvärderingen av effekterna på Länsförsäkringar Gotlands redovisning när IFRS 9 träder i kraft pågår. Beloppsmässiga effekter har ännu inte kunnat uppskattas utan kommer att utkristalliseras vartefter implementeringsprojektet fortlöper. Analys av effekter och förändringar kommer att ske parallellt med motsvarande analys av tillämpningen av IFRS 17.

IFRS 16 Leasingkontrakt

IFRS 16 ersätter från och med den 1 januari 2019 IAS 17 Leasingavtal.

Standarden medför framförallt att de leasingavtal där koncernen är leasetagare och som klassificeras som operationell leasing istället kommer att redovisas i rapport över finansiell ställning. Koncernen kommer vid övergången att redovisa de avtal som tidigare klassificerats som operationell leasing i rapport över finansiell ställning med undantag för leasingavtal som uppgår till lågt värde och/eller med en leasingperiod som understiger 12 månader.

Länsförsäkringar Gotland har analyserat befintliga leasingavtal och de beloppsmässiga konsekvenserna vid tillämpning av den nya standarden. Samtliga leasingavtal har kategoriserats såsom avtal med lågt värde alternativt avtal som utlöper inom 12 månader (korttidsleasingavtal). I tillägg har det samlade värdet av samtliga leasingavtal inte bedömts vara väsentligt i koncernen. Mot bakgrund av detta kommer befintliga leasingavtal även fortsättningsvis redovisas som leasingkostnader i resultaträkningen.

IFRS 17 Försäkringsavtal

IASB publicerade i maj 2017 den nya redovisnings-standard IFRS 17 Försäkringsavtal som ska ersätta den befintliga standarden IFRS 4 Försäkringsavtal. Standarden förväntades ursprungligen tillämpas från och med den 1 januari 2021 men IASB beslutade preliminärt i november 2018 att senarelägga ikraftträdandet av standarden med ett år. Standarden förväntas därmed tillämpas från och med den 1 januari 2022 med ett tillhörande jämförelseår enligt samma principer. Vid övergång ska IFRS 17 tillämpas retroaktivt. Om det inte är genomförbart ska användare tillämpa en av två förenklingsmetoder: "den modifierade retroaktiva metoden" eller "verkligt värde-metoden".

Syftet med standarden är att öka jämförbarheten och transparensen i redovisningen av försäkringsavtal. Vidare syftar standarden till att eliminera brister och motsägelser i den befintliga metodiken genom att till-handahålla ett principbaserat regelverk för redovisning samt öka upplysningskraven. IFRS 17 förändrar värderingen och presentationen av försäkrings-åtaganden.

Jämfört med nuvarande redovisningsstandard IFRS 4 är definitionen av betydande försäkringsrisk i ett försäkringsavtal i allt väsentligt densamma enligt IFRS 17. De mest väsentliga förändringarna är att försäkringsavtal ska värderas till dess nuvärde baserat på aktuella antaganden och uppskattningar som omvärderas i varje rapportperiod, samt mer omfattande krav på hur försäkringsavtal ska aggregeras och presenteras. Rapport över resultat och övrigt totalresultat kommer framgent att bestå av ett finansresultat från försäkringsavtal och ett resultat från försäkringstjänster, där intäkter redovisas i takt med att försäkringsskyddet tillhandahålls. Avtal som initialt bedöms vara förlustavtal ska redovisas direkt i resultaträkningen. Rapport över finansiell ställning förändras till att minst inkludera tillgångar för försäkringsavtal och skulder för försäkringsavtal. I båda rapporterna ska utgivna försäkringsavtal redovisas separat från avgivna försäkringsavtal.

Den nya standarden föreskriver två redovisningsmetoder för försäkringsavtal som är aktuella för Länsförsäkringar Gotland. Länsförsäkringar Gotlands initiala bedömning är att företaget kommer använda sig av den förenklade redovisningsmetoden, premiefördelningsmetoden, i och med att löptiden för försäkringsskyddet i all väsentlighet är eller understiger ett år för försäkringsavtalen. Premiefördelningsmetoden är kassaflödes-

baserad och värderar skuld för återstående försäkringsskydd baserat på avtalade och faktiskt mottagna premier. På grund av osäkerheten kring tillämpningen av standarden i Sverige har Länsförsäkringar Gotland ännu inte analyserat de kvantitativa effekterna av IFRS 17 på företagets finansiella rapporter. Med syfte att säkerställa implementeringen av IFRS 17 driver Länsförsäkringar Gotland ett gemensamt projekt med övriga 22 länsförsäkringsbolag inkluderande tolkningar och principval samt krav på gemensamma IT-system. Via projektet förs en aktiv dialog med Finansinspektionen genom de diskussionsmöten med branschen som Finansinspektionen initierat. Finansinspektionen har ännu inte fastställt hur implementeringen av standarden ska ske i juridisk person eller i koncernredovisningen för onoterade försäkringsföretag i Sverige.

Standarden är ännu inte antagen av EU och IASB genomför för närvarande ett arbete för att fastställa eventuella förändringar gällande utformningen av standarden.

Övriga nya och ändrade IFRS med framtida tillämpning

Övriga nya och ändrade IFRS med framtida tillämpning förväntas inte komma att ha någon väsentlig effekt på företagets finansiella rapporter.

Resultatredovisning

Resultatet redovisas i två huvuddelar. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat samt ytterligare ett icke-tekniskt resultat som omfattar den del av kapitalavkastningen som återstår efter överförd avkastning till försäkringsrörelsen. Kapitalavkastningen inkluderar, förutom utdelningar, räntor och realiserade vinster och förluster, även orealiserade värdeförändringar. Realiserade värdeförändringar med avdrag för uppskjuten skatt redovisas inom Eget fritt kapital under rubriken "Balanserade vinstmedel". Realiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning. Den överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkten f.e.r. samt på medelvärdet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador f.e.r. under året. Som räntesats tillämpas för samtliga försäkringsgrenar utom trafik, sjuk- och olycksfallsförsäkring den genomsnittliga räntan för Stibor 3-månaders löptid plus 0,5%. Det innebär för 2018 att räntesatsen blev 0 procent. För direkt trafikförsäkring och mottagen proportionell trafikåterförsäkring används räntesatsen 0,25 %, baserad på de senaste fem årens 7-åriga statsobligation. För mottagen icke-proportionell trafikåterförsäkring samt för sjuk- och olycksfallsförsäkring, såväl direktförsäkring som mottagen återförsäkring, används räntesatsen 0,75 %, baserad på de senaste fem årens 10-åriga statsobligation.

Konsolideringsprinciper

Dotterföretag

Dotterföretag är företag som står under ett bestämmande-inflytande från Moderbolaget. Bestämmande inflytande

innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras. Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden. Dotterföretags finansiella rapporter tas in i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer från interna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Realiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag och gemensamt kontrollerade företag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Realiserade förluster elimineras på samma sätt som orealiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

Intresseföretag

Intresseföretag är de företag för vilka koncernen har ett betydande, men inte bestämmande, inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen, vanligtvis genom andelsinnehav mellan 20 och 50 procent av röstetalet. Från och med den tidpunkt som det betydande inflytandet erhålls värderas andelar i intresseföretag till substansvärde i koncernredovisningen. Värdeförändringarna redovisas över resultaträkningen. Erhållna utdelningar från intresseföretaget minskar det redovisade värdet på innehavet i intresseföretaget.

Eventuell skillnad vid förvärvet mellan anskaffningsvärdet för andelarna i intresseföretaget och ägarföretagets andel av det verkliga nettovärdet av intresseföretagets identifierbara tillgångar, skulder och eventalförpliktelser redovisas i enlighet med IFRS 3 Rörelseförvärv.

När koncernens andel av redovisade förluster i intresseföretaget överstiger koncernens redovisade värde på andelarna reduceras andelarnas värde till noll. Avräkning för förluster sker även mot långfristiga finansiella mellanhavanden utan säkerhet, vilka till sin ekonomiska innebörd utgör del av ägarföretagets nettoinvestering i intresseföretaget. Fortsatta förluster redovisas inte såvida inte koncernen har lämnat garantier för att täcka förluster uppkomna i intresseföretaget.

Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Försäkringsföretagets funktionella valuta är svenska kronor och vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta används balansdagens stängningskurser. Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto på raden Kapitalavkastning, intäkter eller Kapitalavkastning, kostnader.

Intäkter

Intäkter hänförliga från försäkringsavtal behandlas under avsnittet Redovisning av försäkringsavtal.

Intäkter för förmedling av liv-, bank- och fondtjänster

Bolaget erbjuder/förmedlar ett brett utbud av livförsäkring samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och erhåller ersättning för detta. Intäkterna redovisas i det icke-tekniska resultatet under Övriga intäkter. Intäkterna redovisas i den takt de tjänas in, d.v.s. när tjänsten utförts.

Förmedlad affär redovisas samlad som en egen funktion.

Hysesintäkter

Hysesintäkter från rörelsefastigheter redovisas linjärt i resultaträkningen baserat på villkoren i hyresavtalet. Den sammanlagda kostnaden för lämnade förmåner redovisas som en minskning av hysesintäkterna linjärt över hyresperioden.

Intäkter från fastighetsförsäljning

Intäkt av fastighetsförsäljningar redovisas normalt på tillträdesdagen, såvida inte risker och förmåner övergått till köparen vid ett tidigare tillfälle. Om risker och förmåner förknippade med tillgången (dvs. kontrollen över den) har övergått till köparen vid ett tidigare tillfälle än tillträdestidpunkten, intäktsredovisas fastighetsförsäljningen vid denna tidigare tidpunkt. Vid bedömningen av redovisningstidpunkt beaktas vad som avtalats mellan parterna beträffande risker och förmåner samt engagemang i den löpande förvaltningen. Därutöver beaktas omständigheter som kan påverka affärens utgång vilka ligger utanför säljarens och/eller köparens kontroll.

Ränteintäkter

För alla räntebärande finansiella instrument (även de som värderats till verkligt värde) redovisas ränteintäkter med tillämpning av effektivräntemetoden.

Finansiella instrument

Redovisning i balansräkningen

Finansiella tillgångar eller skulder tas upp i balansräkningen när Bolaget blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor (affärsdagsredovisning). Kundfordringar tas upp i balansräkningen när de faktureras. Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits. Andra skulder tas upp när motparten har presterat och en avtalsenlig skyldighet att betala föreligger. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller Bolaget förlorar kontrollen över dem. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks.

Finansiella tillgångar och skulder presenteras brutto i balansräkningen om det inte finns en rätt och en avsikt att reglera mellanhavandena netto. I dessa fall presenteras posterna netto.

Upplupen ränta på räntebärande tillgångar och skulder redovisas på särskild rad i balansräkningen som upplupen ränteintäkt eller räntekostnad, separat från tillgången eller skulden som räntan belöper på.

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde. Anskaffningsvärde för finansiella instrument som klassificerats som finansiella tillgångar redovisade till verkligt värde via resultaträkningen består av verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Transaktionskostnader (t.ex. courtage) för dessa instrument kostnadsförs således direkt som kapitalförvaltningskostnader. För övriga finansiella instrument motsvarar anskaffningsvärdet instrumentets verkliga värde inklusive transaktionskostnader.

Efter anskaffningstillfället beror redovisning och värdering av finansiella instrument av hur de har klassificerats enligt nedan. För redovisade värden med uppdelning på värderingskategori se not 22.

Klassificering av finansiella instrument

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen.

Länsförsäkringar Gotland förvaltar och utvärderar alltid resultatet av samtliga placeringstillgångar (alla aktier, obligationer, derivat och fastigheter) på basis av verkligt värde förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. I uppföljningen av kapitalförvaltningens resultat är fokus främst riktat på nyckeltalet totalavkastning. I detta mått inkluderas såväl realiserade som orealiserade resultat. Detta innebär att även placeringar i onoterade aktier såsom t.ex. Länsförsäkringar AB ingår i denna utvärdering. Bolagets bedömning är att en redovisning till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen ger mer relevant redovisningsinformation för läsarna av årsredovisningen. Av detta skäl väljer Bolaget alltid att kategorisera sina finansiella tillgångar såsom finansiella tillgångar som identifierats som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen, förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt och när redovisningslagstiftningen inte medger detta vid redovisning i juridisk person.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen utgörs i balansräkningen av aktier och andelar, aktier och andelar i koncernföretag, aktier och andelar i intresseföretag samt obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag värderas i moderbolagets balansräkning till verkligt värde.

Finansiella tillgångar som kan säljas

Länsförsäkringar Gotland har inga tillgångar som klassificeras på detta sätt.

Lånefordringar och kundfordringar

Låne- och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Eventuellt nedskrivningsbehov provas regelbundet.

Andra finansiella skulder

Andra finansiella skulder utgörs i balansräkningen av övriga skulder. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader, och som är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer.

Fasträntekonton kan förekomma med löptider upp till 12 månader.

Värderingsprinciper

När verkligt värde för en tillgång eller skuld ska fastställas, använder koncernen observerbara data i så stor utsträckning som möjligt. Verkliga värden kategoriseras i olika nivåer i en verkligt värde hierarki baserat på indata som används i värderingstekniken enligt följande:

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för identiska instrument. Verkligt värde på finansiella tillgångar som är noterade på en aktiv marknad motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. Sådana instrument återfinns i balansposterna *Aktier och andelar*, *Obligationer och andra räntebärande värdepapper*.

För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterad säljkurs.

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1. Denna kategori inkluderar instrument som värderas baserat på noterade priser på aktiva marknader för liknande instrument, noterade priser för identiska eller liknande instrument som handlas på marknader som inte är aktiva, eller andra värderingstekniker där all väsentlig indata är direkt och indirekt observerbar på marknaden.

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden. Denna kategori inkluderar alla instrument där värderingstekniken innefattar indata som inte baseras på observerbar data och där den har en väsentlig påverkan på värderingen. Verkligt värde på onoterade finansiella tillgångar fastställs genom att använda värderingstekniker. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Företaget kalibrerar med regelbundna intervall värderingstekniken och provar dess giltighet genom att jämföra utfallen från värderingstekniken med priser från observerbara aktuella marknadstransaktioner i samma instrument. Värderingstekniker används för innehav av onoterade finansiella instrument inom balansposten Aktier och andelar.

Bolagets aktieinnehav i Länsförsäkringar AB har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. I det fall aktiernas verkliga värde, beräknat enligt en kassaflödesmetod, uppgår till ett lägre belopp än substansvärdet, så redovisas aktierna till detta lägre värde.

Redovisning i resultaträkningen av realiserade och orealiserade värdeförändringar

För finansiella instrument som värderas till verkligt värde över resultaträkningen redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar i den *Icke-tekniska redovisningen* som kapitalavkastning intäkter eller kapitalavkastning kostnader. För placeringstillgångar som värderas till anskaffningsvärde utgör realisationsvinster den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde.

För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinster den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar förs tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna *Orealiserade vinster* på placeringstillgångar respektive *Orealiserade förluster* på placeringstillgångar. Realisationsvinster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas som *Övriga intäkter*.

Övriga tillgångar

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar som förvärvats av koncernen redovisas till anskaffningsvärde minus ackumulerade av- och nedskrivningar. Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balansräkningen endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänförs. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Beståndsoverlåtelsen av Olycksfalls- och sjukförsäkring för vuxna "OSV" som slutfördes under 2017 redovisas som en immateriell tillgång. OSV skrivs av på 10 år. Avskrivningen redovisas linjärt i resultaträkningens driftskostnader.

Goodwill

Goodwill värderas till anskaffningsvärde minus eventuella ackumulerade nedskrivningar. Goodwill fördelas till kassagenererande enheter och prövas minst årligen för nedskrivningsbehov.

Rörelsefastigheter

Rörelsefastigheter redovisas enligt omvärderingsmetoden.

Byggnader och mark som ägs av Länsförsäkringar Gotlands koncern och som används för administrativa syften redovisas till sina omvärderade belopp, vilket är det verkliga värdet efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och justering på grund av omvärdering på omvärderingsdagen. Verkligt värde baseras på rådande priser på en aktiv marknad för liknande fastigheter på samma plats och i samma skick. Värderingen utförs av en extern oberoende värderingsman. Värdeökningar till följd av omvärdering redovisas normalt mot omvärderingsreserv vilket redovisas som en ökning i övrigt totalresultat och ackumuleras i omvärderingsreserven i eget kapital. Om ökningen utgör återföring av tidigare redovisad värdenedgång avseende samma tillgång redovisas ökningen som en minskad kostnad i resultaträkningen. Dock redovisas minskningen i övrigt totalresultat till den del det finns eventuellt befintligt saldo i omvärderingsreserven hänförligt till tillgången.

Skillnaden mellan avskrivning baserat på det omvärderade värdet och avskrivningar enligt ursprungligt anskaffningsvärde överförs från omvärderingsreserven till balanserade vinstmedel.

Rörelsefastigheter består av ett antal komponenter med olika nyttjandeperioder. Huvudindelningen är byggnader och mark. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms vara obegränsad. Byggnaderna består emellertid av flera komponenter. Följande huvudgrupper av komponenter har identifierats och ligger till grund för avskrivningen på byggnader.

Byggnadens stomme	80 år
Installationsstammar & elnät, yttertak, fasad & fönster, stomkompletteringar	40 år
Inre ytskikt och maskinell utrustning	20 år

Använda avskrivningsmetoder och tillgångarnas restvärde samt nyttjandeperioder omprövas vid varje års slut. Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget till del

och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Avgörande för bedömningen när en tillkommande utgift läggs till anskaffningsvärdet är om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter, eller delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras. Även i de fall ny komponent tillskapats läggs utgiften till anskaffningsvärdet.

Eventuella oavskrivna redovisade värden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter, utrangeras och kostnadsförs i samband med utbyte. Reparationer kostnadsförs löpande.

Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma Bolaget till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar redovisas i koncernen till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförliga kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, lagfarter och konsulttjänster.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Avskrivningsprinciper för materiella tillgångar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Beräknade nyttjandeperioder:

- inventarier, verktyg och installationer	5 år
- datainventarier	3 år

Tillämpade avskrivningsmetoder samt tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder omprövas vid slutet av varje räkenskapsår.

Nedskrivning av materiella och immateriella tillgångar

Materiella och immateriella tillgångar prövas för nedskrivning enligt IAS 36. En nedskrivning redovisas när en tillgångs redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde och tillgångens nyttjandevärde.

En nedskrivning återförs om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. Nedskrivning av goodwill återförs dock aldrig. En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts.

Redovisning av försäkringsavtal

Försäkringsavtal redovisas i enlighet med IFRS 4. Enligt IFRS 4 ska endast sådana kontrakt som överför betydande försäkringsrisk mellan försäkringsgivare och försäkringstagare redovisas som försäkring. Kontrakt som inte överför tillräcklig risk redovisas som antingen finansiella instrument eller serviceavtal. Enligt de kontrakt som Länsförsäkringar Gotland tecknat utgår olika belopp vid försäkringsfall, beroende på skadans omfattning och kontraktstyp. Även i de fall ersättningen är liten i absoluta tal, är beloppet betydande i relation till det belopp som utbetalas om den försäkrade händelsen inte inträffar. Samtliga Länsförsäkringar Gotlands försäkringskontrakt har därför bedömts överföra tillräckligt mycket risk för att de ska klassas som försäkring enligt definitionen i IFRS 4.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas den totala bruttopremien för direkt försäkring och mottagen återförsäkring som inbetalts eller kan tillgodoföras företaget för försäkringsavtal där försäkringsperioden påbörjats före räkenskapsårets utgång. Som premieinkomst redovisas också premier för försäkringsperioder som påbörjas först efter räkenskapsårets utgång, om de enligt avtal förfaller till betalning under räkenskapsåret.

Med bruttopremie menas den avtalsbestämda premien för hela försäkringsperioden efter avdrag för sedvanliga kundrabatter.

Förnyelsepremier som inte är bekräftade av försäkringstagaren samt premier för nytecknade försäkringsavtal räknas in med de belopp som de beräknas inflyta med. Annullationer reducerar premieinkomsten så snart beloppet är känt. Tilläggspremier räknas in med de belopp som de beräknas inflyta med. Premieinkomst redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen redovisas som avsättning för ej intjänade premier i balansräkningen. Beräkning av avsättningen sker genom att premieinkomsten periodiseras strikt utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid i resultaträkningen redovisas effekten på raden förändring i avsättning för ännu ej intjänade premier och kvardröjande risker.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar utgörs av redovisningsperiodens kostnader för inträffade skador vare sig de är anmälda till

Bolaget eller inte. I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringsersättningar och förändringar i avsättningar för oreglerade skador. Återvinning avseende redan kostnadsförda skador redovisas som en reducering av skadekostnaden.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker samt avsättning för oreglerade skador och motsvarar förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal. Alla förändringar i försäkringstekniska avsättningar redovisas över resultaträkningen.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risk

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Avsättningen beräknas normalt strikt tidsproportionellt, enligt så kallad pro rata temporisberäkning. Om premienivån bedöms vara otillräcklig för att täcka de förväntade skade- och driftskostnaderna för skadereglering, förstärks de med ett tillägg för kvardröjande risker. Denna bedömning innefattar bl.a. uppskattningar av framtida skadefrekvenser och andra faktorer som påverkar behovet av avsättning för kvardröjande risker.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som ännu inte rapporterats till Bolaget, så kallad IBNR-avsättning. Avsättningen inkluderar även kostnader för skadereglering samt förväntad kostnadsökning. Uppskattningen av avsättningsbehovet för okända skador görs för de flesta skador med statistiska metoder. Det mest väsentliga antagandet som ligger till grund för dessa metoder är att historiska utfall kan användas för beräkning av framtida skadekostnader. För de större skadorna och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning. Avsättningarna för oreglerade skador är väsentliga för en bedömning av Bolagets redovisade resultat och ställning, eftersom en avvikelse mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i ett avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för Bolagets avvecklingsresultat återfinns i resultatanalysen. Risken för en felaktig avsättning kommenteras vidare i not 2.

Avsättningen för oreglerade skador i trafikförsäkring, sjuk- och olycksfallsförsäkring samt skadelivräntor diskonteras. Tyngdpunkten i framtida betalningsflöden uppfyller kraven i Finansinspektionens föreskrifter. För direkt trafikförsäkring och mottagen proportionell trafikåterförsäkring har en diskonteringsränta om 0,20 (0,40) procent använts. För mottagen icke-proportionell trafikåterförsäkring samt för sjuk- och olycksfallsförsäkring, såväl direktförsäkring som mottagen återförsäkring har en diskonteringsränta om 0,60 (0,60) procent använts. Den totala avsättningen för oreglerade skador som diskonteras uppgår före diskontering till 378,1 (352,8) Mkr brutto, motsvarande belopp efter diskontering är 363,6 (336,0) Mkr.

Avsättningen för skadelivräntor beräknas enligt vedertagna livförsäkringstekniska metoder och diskonteras till marknadsränta enligt den av EIOPA definierade diskonteringsräntekurvan.

Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska skulder utgörs av den del av oreglerade skador som täcks av återförsäkraren baserat på återförsäkringskontrakt.

Även återförsäkrarens andel av avsättningen för oreglerade skador i trafikförsäkring och sjuk- och olycksfallsaffär redovisas till diskonterade värden. Den del av återförsäkrarens andel av avsättning för oreglerade skador som diskonteras, uppgår före diskontering till 138,9 (116,3) Mkr. Motsvarande belopp efter diskontering är 135,7 (111,7) Mkr. Den totala diskonterings-effekten uppgår netto till 11,3 (12,2) Mkr.

Förlustprövning

Tillräckligheten i de försäkringstekniska avsättningarna provas löpande och per varje balansdag. De avsättningar som gjorts för oreglerade skador och ej intjänade premier undersöks då var för sig. Avsättningen för oreglerade skador grundar sig på beräknade framtida ersättningsutflöden. Prognoserna över avsättningsbehovet görs med vedertagna aktuariella metoder. Metoderna beaktar nulägesbedömningar av alla avtalsenliga kassaflöden och av andra hänförliga kassaflöden, exempelvis skaderegleringskostnader. De framtida kassaflödena har beräknats utan diskontering.

Tillräckligheten i avsättningen för ej intjänade premier testas per verksamhetsgren och försäkringsklass. Eventuell otillräcklighet som iaktas i premieansvaret, korrigeras genom att bokföra en avsättning för kvardröjande risker. Förändringen i avsättningen för kvardröjande risk redovisas över resultaträkningen.

Återförsäkring

Kostnader för återförsäkring redovisas i resultaträkningen under kostnadsposten Premier för avgiven återförsäkring. Premier för mottagen återförsäkring redovisas under intäktposten Premieinkomst. Den del av risken för vilken återförsäkring tecknats redovisas i balansräkningen som Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar. Kontroller för att fastställa eventuella nedskrivningsbehov avseende denna post genomförs löpande och per balansdagen. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms som sannolikt att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtalen.

Fordringar på och skulder till återförsäkrare värderas på samma sätt som de belopp som är kopplade till återförsäkringsavtalet och i enlighet med villkoren för varje återförsäkringsavtal.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal och som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna har aktiverats. Anskaffningskostnader innefattar driftskostnader som direkt

eller indirekt kan hänföras till tecknandet eller förnyandet av försäkringsavtal såsom provisioner, marknadsföringskostnader samt löner och omkostnader för personal i försäljningsledet. Anskaffningskostnader skrivs av över 12 månader.

Återbäring och rabatter

Återbäring och rabatter redovisas nederst i det tekniska resultatet. För den del av återbäring och rabatter som inte är utbetalt görs en avsättning i balansräkningen. Avsättningen ingår i de försäkringstekniska avsättningarna.

Andra redovisningsprinciper av betydelse

Avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när en befintlig legal eller informell förpliktelse föreligger som en följd av en inträffad händelse och det också är troligt att regleringen av denna förpliktelse kommer att kräva ett utflöde av ekonomiska resurser vars storlek kan uppskattas tillförlitligt. Om effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, diskonteras det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar, och om det är lämpligt, de risker som är förknippade med förpliktelsen.

Ansvarsförbindelser (eventualförpliktelser)

En eventalförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser, eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas. Upplysningar om Bolagets ansvarsförbindelser lämnas i not 37.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Temporära skillnader som inte beaktas är skillnader som uppkommit vid första redovisningen av goodwill samt första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv och vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktigt resultat, vidare beaktas inte heller skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag som inte förväntas bli återförda inom överskådlig framtid. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar

eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Skattesatsen kommer att sänkas i två steg 2019-2021. Först till 21,4% 2019 och sedan till 20,6% år 2021. Detta kommer att påverka koncernen och moderbolaget avseende uppskjuten skatt i orealiserade vinster, samt för beräkning av uppskjuten skatt i obeskattade reserver i koncernen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Ersättningar till anställda

Pensioner genom försäkring

Bolagets pensionsplaner för kollektivavtalade tjänstepensioner är tryggade genom försäkringsavtal. Pensionsplanen för Bolagets anställda har bedömts vara en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Bolaget har dock gjort bedömningen att UFR 10 Redovisning av pensionsplanen ITP 2 som finansieras genom försäkring i Alecia är tillämplig även för Bolagets pensionsplan. Bolaget saknar tillräcklig information för att möjliggöra en redovisning i enlighet med IAS 19, och redovisar därför i enlighet med UFR 10 dessa pensionsplaner som avgiftsbestämda. Bolagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt Bolaget under en period.

Kostnader för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas endast om Bolaget är bevisligen förpliktigt, utan realistisk möjlighet till tillbakadragande, av en formell detaljerad plan att avsluta en anställning före den normala tidpunkten. När ersättningar erbjuds för att uppmuntra frivillig avgång, redovisas en kostnad om det är sannolikt att erbjudandet kommer att accepteras och antalet anställda som kommer att acceptera erbjudandet tillförlitligt kan uppskattas.

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls.

En avsättning för förväntade kostnader för resultatdelning redovisas när en rättslig eller informell förpliktelse att göra sådana betalningar till följd av att tjänster erhållits från anställda föreligger och denna förpliktelse kan beräknas tillförlitligt.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolagets redovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2015:12) och Rådet för finan-

siell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer (januari 2016). Även av Rådet för finansiell rapporterings utgivna uttalanden tillämpas Försäkringsföretaget tillämpar s.k. lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFS 2015:12. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Ändrade redovisningsprinciper - moderbolaget

Om inte annat anges nedan har Moderbolagets redovisningsprinciper under 2017 förändrats i enlighet med vad som ovan angivits under rubriken "Ändrade redovisningsprinciper – koncernen".

Dotterföretag/Intresseföretag

Moderbolaget värderar andelar i dotterbolag och intressebolag till verkligt värde.

Skillnader mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper

Skillnaderna mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper framgår nedan.

Byggnader och mark

Förvaltningsfastigheter och rörelsefastigheter värderas till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. Samtliga fastigheter redovisas under Byggnader och mark i moderbolagets balansräkning. I moderbolaget redovisas rörelsefastigheten såsom förvaltningsfastighet i enlighet med FI:s föreskrifter. Kostnader för fastigheter redovisas inom kapitalförvaltningen.

Skatter

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

NOT 2 UPPLYSNINGAR OM RISKER

Inledning

Risk är en naturlig del av Länsförsäkringar Gotlands verksamhet. En framgångsrik hantering av risk är en av de viktigaste konkurrensfaktorerna för försäkringsbolag. Med andra ord behöver inte risk vara något negativt, utan det är hur olika typer av risker hanteras som är det väsentliga. Bolaget hanterar risktagandet genom tydligt definierade ansvarsområden och väl fungerande processer. Länsförsäkringar Gotland har som målsättning att identifiera, begränsa och följa upp alla de risker som kan ha en väsentlig påverkan på Bolagets resultat och ställning.

Länsförsäkringar Gotland är exponerat för flera olika typer av risk. Försäkringsrisker förknippade med skadeförsäkringsverksamheten kan delas in i tre riskområden; teckningsrisk, återförsäkringsrisk och reservsättningsrisk. I och med att premier tas ut i förskott är likviditetsrisken i försäkringsverksamheten begränsad, förutsatt att premierna placerats i likvida tillgångar. I den förmedlade bank- och livförsäkringsverksamheten är kreditrisk den mest påtagliga risken vid sidan om den operativa risken. Med hänsyn till att Bolagets resultat till stor del styrs av hur bra avkastningen varit i kapitalförvaltningen är även hantering och uppföljning av marknadsrisken, en central del av verksamheten.

Operativ risk, avser risken för förlust till följd av brister i processer, system, mänskliga misstag eller yttre händelser. Operativa risker finns i alla delar av Bolagets verksamhet.

Mål, principer och metoder för Bolagets riskhantering

Syftet med Bolagets riskhanteringsorganisation är att identifiera, mäta och styra samtliga risker som Bolaget är exponerat för, både försäkringsrisker och finansiella risker. Ett viktigt syfte är också att tillse att Bolaget har en betryggande solvens i förhållande till de risker Bolaget är exponerat för.

Ansaret för Länsförsäkringar Gotlands riskarbete ligger hos styrelsen som årligen beslutar om Bolagets övergripande styrdokument, exempelvis affärsplan, policy för finansförvaltning, placeringsriktlinjer (inklusive målportfölj, d.v.s. hur Bolagets tillgångar ska vara allokaterade mellan olika tillgångsslag) och riktlinje för skuldtäckning. Styrelsen får löpande rapportering av hur Bolagets risker utvecklas via ett flertal olika rapporter.

Styrelsen har även ett finansutskott till sitt förfogande. I finansutskottet ingår två styrelseledamöter, vd och finansförvaltare. Finansutskottets uppgift är att vara ett forum för finansiella omvärlds- och makroekonomiska analyser och att bereda, koordinera samt besluta i ärenden inom finansförvaltningsområdet i enlighet med av styrelsen fastställd policy. Finansutskottet ska vidare bevaka att av styrelsen beslutade mål och fastställd

placeringsinriktning, delegeringsordning etc. uppnås respektive efterlevs av finansförvaltaren.

Styrelsen ska inom sig utse minst en ledamot samt styrelsens ordförande och vice ordförande att ingå i risk- och revisionsutskottet ("RRU"). RRU:s huvudsakliga uppgift är att svara för beredningen av styrelsens arbete med att övervaka Bolagets finansiella rapportering och, i förhållande till denna, övervaka Bolagets arbete med intern kontroll, internrevision, aktuariefunktionen, riskhanteringssystem och regelefterlevnad.

Styrelsen ska utse en från den operativa verksamheten oberoende granskningsfunktion, Internrevision, med huvudsaklig uppgift att följa upp att verksamhetens omfattning och inriktning överensstämmer med av styrelsen utfärdade riktlinjer samt att verksamheten bedrivs mot av styrelsen uppsatta mål. IR ska även granska och utvärdera Bolagets organisation, rutiner, styrning och kontroll av verksamheten.

Styrelsen ska inom sig utse minst två ledamöter och vd att ingå i Styrelsens Kreditutskott ("SKU"). SKU är styrelsens kontrollinstans för att bevaka och hantera stora krediter, eftersom Länsförsäkringar Gotland vid kreditförlust belastas med minst 80 % av förlusten i avräkning mot framtida provisionsintäkter.

Styrelsen ska inom sig utse minst två ledamöter och styrelsens ordförande att ingå i ersättningsutskottet. Bland utskottets ledamöter ska erforderlig kunskap och erfarenhet i frågor om ersättningar till ledande befattningshavare finnas. Ersättningsutskottet är beredande organ till styrelsen. Styrelsen fastställer årligen riktlinje för ersättning till anställda.

Styrelsen ska vidare säkerställa att det i Bolaget finns en funktion för regelefterlevnad (compliance). Denna funktion utgör stöd för kontroll och uppföljning av efterlevnad av vid var tid gällande regler för Bolagets verksamhet.

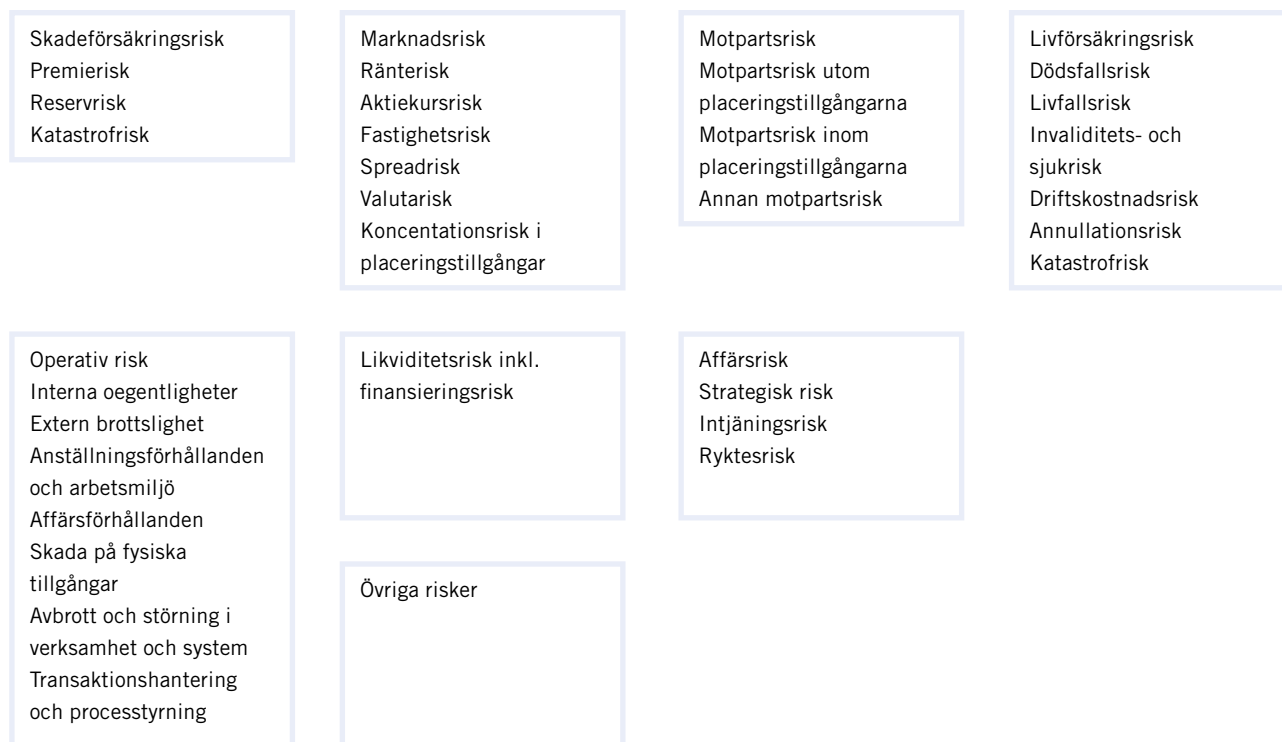
Styrelsen ska se till att det finns en samlad funktion i Bolaget för självständig riskhantering. Funktionen ska vara underställd vd och ska löpande informera styrelsen om Bolagets risker samt om analyser av utvecklingen av riskerna.

Bolagets riskurvalsgrupp och kreditkommitté har till uppgift att bedöma nya och befintliga risker inom sakförsäkrings- och kreditverksamheten. Kommittéerna har rätt att ta egna beslut om Bolaget ska acceptera en risk eller inte.

Bolaget har dessutom en säkerhetsgrupp som har till uppgift att löpande arbeta med operativa säkerhetsfrågor. Säkerhets- och riskarbetet är även samordnat med motsvarande funktioner inom Länsförsäkringar AB. Bolaget har också ett väl utvecklat miljöledningssystem, vars syfte till stor del är att hantera och begränsa Bolagets risktagande på dessa områden.

Rapportering av risk

Bolagets risker delas in i olika kategorier där de största riskerna utgörs av marknadsrisk och skadeförsäkringsrisk. Riskkartan nedan illustrerar riskkategorierna kopplat till Bolagets försäkringsverksamhet.

Beräkningen av storleken på de olika riskerna genomförs i enlighet med standardformeln för kapitalkravsberäkningar under Solvens II som fastställts av EIOPA. Solvenskapitalkravet uppgår till 318 Mkr per 2018-12-31 och fördelar sig enligt följande:

Solvenskapitalkrav (Mkr)	2018-12-31	2017-12-31
Marknadsrisk	346	385
Motpartsrisk	18	14
Skadeförsäkringsrisk	99	106
Sjukförsäkringsrisk	17	18
Livförsäkringsrisk	2	2
Immateriell risk	0	0
Diversifiering	-88	-91
Primärt solvenskapitalkrav (BSCR)	395	434
Justeringsbelopp för förlusttäckningskapacitet	-90	-98
Operativ risk	13	11
Solvenskapitalkrav (SCR)	318	348

Det totala riskbeloppet ställs sedan i relation till Bolagets kapital (konsolideringskapital). Bolagets styrelse får en riskrapport från riskkontrollfunktionen en gång per kvartal där det framgår hur de olika riskerna utvecklats över tiden, samt hur relationen mellan totalrisk och kapital har utvecklats. Bolagets kreditrisk föredras löpande av bankchefen till styrelsens kreditutskott.

Bolaget är styrt av en mängd legala krav. I Sverige är det Finansinspektionen som är tillsynsmyndighet för de finansiella bolagen. Varje kvartal rapporterar Bolaget in uppgifter om bland annat kapitalbas och solvens.

Riskstrategi

Bolagets riskstrategi är en integrerad del i Bolagets verksamhetsstyrning vilken syftar till att styra Bolagets risktagande så att en bra avvägning mellan risktagande och förutsättningar för avkastning uppnås. Riskstrategin uppdateras årligen som en del i Bolagets strategi- och affärsplaneringsarbete och baseras bland annat på erfarenheter och lärdomar från Bolagets egen risk- och solvensanalys, ERSA. Huvuduppgiften för Bolaget är att uppfylla strategiska mål vilka är förenade med risktagande. Bolagets verksamhet innebär också exponering mot risker som varken kan undvikas eller elimineras. Risker skall däremot styras medvetet och Bolaget skall sträva efter att inga onödiga risker tas eller på något sätt uppmuntras. Tydliga interna system för bevakning av riskrelaterade händelser samt en intern miljö och en ersättningspolicy som främjar riskmedvetenhet bidrar till rätt nivå av risktagande.

Egen risk- och solvensanalys

Som ett stöd och kontroll av Bolagets affärsplaner genomförs varje år en egen risk- och solvensanalys ("ERSA"). Det övergripande målet med ERSA är att säkerställa att Bolagets kapital är och förblir tillräckligt för att bära de risker som följer av realiserandet av Bolagets långsiktiga affärsplan.

Bolagets affärsplan bygger på Bolagets affärsstrategier som utarbetats med stöd av en omvärldsanalys. Affärsplanen utarbetas med utgångspunkt från ett basscenario vilket motsvarar Bolagets bästa antagande om affärens och omvärldens utveckling under affärsplaneringsperioden. Affärsplanen testas också mot ett scenario med förväntad sämre ekonomisk utveckling än basscenario, kallat alternativscenariot. För att bedöma riskkänsligheten i Bolagets affärsplan genomförs också 3 stresstester för att fastställa om Bolaget klarar att genomföra affärsplanen även under finansiell stress. Exempel på stresser kan vara kraftigt fallande aktiekurser, kraftigt stigande skadekostnader eller stora katastrofskador.

ERSA-processen genomförs minst en gång per år men om väsentliga förändringar i Bolagets riskprofil inträffar ska Bolaget utan dröjsmål genomföra en ny analys. ERSA-arbetet följer den dokumenterade ERSA-process som utvecklats för Bolaget.

Bolaget genomförde hösten 2018 den egna risk- och solvensanalysen. Vid genomförandet analyserades Bolagets kapitalbehov utifrån ett basscenario, ett alternativscenariot samt utifrån utfallet av tre stresstester. Efter genomförandet konstaterades att kapitalkvoten höll sig med god marginal över den beslutade risktoleransen om 160 % i samtliga scenarior. Styrelsens bedömning är att det under planeringsperioden (2019-2021) inte föreligger något behov av förändring av Bolagets risktagande från vad som antas i Bolagets affärsplan. ERSA-rapporten godkändes av styrelsen 2018-12-14 och har sänts till Finansinspektionen enligt gällande regelverk.

Extern rapportering

Rapportering till Finansinspektionen omfattar bland annat kvantitativa rapporter ("QRT-rapporter") på kvartals- och årsbasis. I de kvantitativa rapporterna rapporterar Bolaget bland annat uppgifter om balansräkningen generellt och placeringstillgångar och försäkringstekniska avsättningar mer specifikt. De kvantitativa rapporterna innehåller också uppgifter om premier, skadekostnader och omkostnader. Vidare rapporterar Bolaget uppgifter om Bolagets kapitalbas och kapitalkrav. Som tillägg till de kvantitativa rapporterna är skadeförsäkringsföretag även skyldiga att kvartals- och årsvis fullgöra kompletterande tillsynsrapportering till Finansinspektionen. Denna omfattar bland annat uppgifter om resultat- och balansräkning, premier och försäkringsersättningar samt kapitalplaceringar och skulder. I den kompletterande tillsynsrapporteringen skall även resultatuppgifter specificerat på försäkringsgrenar och rapporteras.

Bland övrig rapportering bör nämnas de mer kvalitativt beskrivande rapporterna såsom ERSÄ (som beskrivits ovan), Regelbunden tillsynsrapport ("RSR") samt Solvens- och verksamhetsrapport ("SFCR"). Slutligen är Bolaget skyldigt att upprätthålla ett förmånsrättsregister över de tillgångar som Bolaget håller för att täcka sina försäkringstekniska avsättningar.

ERSÄ upprättas och rapporteras årligen till Finansinspektionen samt vid större förändringar i Bolagets verksamhet eller riskprofil. SFCR upprättas och rapporteras årligen till Finansinspektionen varefter rapporten publiceras på Bolagets hemsida. Fullständig RSR upprättas och rapporteras till Finansinspektionen vart tredje år medan en förenklad RSR som beskriver väsentliga förändringar i verksamhet, företagsstyrningssystemet eller Bolagets riskprofil uppdateras och rapporteras årligen däremellan. Rapportering av uppgifter från förmånsregistret sker på begäran från Finansinspektionen.

Risker i Skadeförsäkringsrörelsen (försäkringsrisker)

Skadeförsäkringsverksamhet går ut på att överföra risk från försäkringstagaren till försäkringsgivaren. Försäkringsgivaren tar in premier från ett stort antal försäkringstagare och förbinder sig att ersätta dem om en försäkrad skadehändelse inträffar. En korrekt prissättning av försäkringsavtalen är avgörande för resultatet i försäkringsverksamheten. Det finns dock en inneboende osäkerhet i försäkringsverksamhet som gör att ogynnsamma resultat kan förekomma. För att hantera denna osäkerhet används återförsäkring för att minska fluktuationen i försäkringsverksamhetens resultat.

Försäkringsverksamheten i Länsförsäkringar Gotland består av försäkringsgrenarna Sjuk och olycksfall, Villa och hem, Företag och fastighet, Trafik, Motorfordon samt Mottagen återförsäkring. En uppdelning av resultat och avsättningar för respektive gren ges i resultatanalysen. I den mottagna återförsäkringen är Nordiska Kärnförsäkringspoolen den största enskilda risken. Bolagets ansvar i denna affär är maximerat till 800 000 euro per händelse.

Marknadsrisk

Då majoriteten av reserven och tillgångarna är räntekänsliga påverkas både tillgångar och skulder av en förändring av marknadsräntorna.

Livförsäkringsrisk

I samband med överlåtelsen av avvecklingsaffären inom trafik under 2014 mottog även Länsförsäkringar Gotland livränterörelse. Livränterörelse är klassificerad som övrig livaffär och livräntor betalas i normalfallet ut livsvarigt varför Bolaget exponeras mot långlevnadsrisk.

Teckningsrisk

Teckningsrisken är risken att den beräknade premien och övriga intäkter i försäkringen inte kommer att motsvara de faktiska skade- och driftskostnaderna. För att säkerställa att premien är tillräcklig görs löpande uppföljning av tariffer och vid behov görs även justeringar av dessa. Bolaget följer även detaljerade interna riktlinjer (riskurvalsregler) för att säkerställa en riktig bedömning och kvantifiering av den risk som tecknas. Ett viktigt led i detta är även besiktning av nya och befintliga risker. De mest frekventa besiktningarna som görs är våtrumsbesiktning i bostäder, skal- och brandskyddsbesiktning

hos företag, samt el- och brandskyddsbesiktning på lantbruk. I samband med besiktning genomförs även skadeförebyggande åtgärder i form av rådgivning vilket ytterligare minskar Bolagets risknivå.

Katastrofrisk

Länsförsäkringar Gotlands verksamhetsområde är begränsat till Gotlands län, vilket innebär att de risker Bolaget tecknat är koncentrerade till en förhållandevis liten region. Detta medför en relativt stor risk att flera enskilda försäkringar blir skadedrabbade vid en större skada som exempelvis en brand eller stormskada eller andra naturkatastrofer som översvämningar, jordskred eller liknande. Främst är det olika typer av egendomsförsäkring (exempelvis fastighets-, lantbruk/skogs- och villaförsäkring) som är särskilt känsliga för denna geografiska koncentration.

För att begränsa riskerna i försäkringsrörelsen har Bolaget, genom avgiven återförsäkring, försäkrat sig mot risken för mycket stora skador. All återförsäkring inom Länsförsäkringsgruppen ombesörjs av affärsområdet Återförsäkring inom Länsförsäkringar AB genom intern och extern återförsäkring. Återförsäkringsprogrammen gäller kalenderårsvis och förnyas/omförhandlas varje år. Återförsäkringsprogrammen ger, med undantag för vissa risker, ett automatiskt skydd och kapacitet över valda självbehåll upp till vissa beloppsgränser. Styrelsen har beslutat om hur stor Bolagets egen kostnad per skadehändelse, självbehållet, får vara för olika typer av försäkringsrisker. Självbehållet varierar mellan 1-5 Mkr inom de olika försäkringsgrenarna.

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

Avsättningarna för skadeförsäkringar är känsliga för förändringar i de väsentliga antaganden som nämnts ovan. Känsligheten för förändringar av några av dessa antaganden är svåra att kvantifiera, exempelvis förändringar i regleringen av trafikförsäkringen. Nedanstående känslighetsanalyser har genomförts genom att mäta effekten på brutto- och nettoavsättningar, vinst före skatt och eget kapital av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Effekterna har mätts antagande för antagande, medan övriga antaganden är konstanta och utan någon hänsyn till eventuella diversifieringseffekter.

Känslighetsanalys av teckningsrisker (tkr)

Inverkan på vinst före skatt	2018	2017
1 % förändring i totalkostnadsprocent	2 295	2 149
1 % förändring i premienivån	2 525	2 460
10 % förändring i premier för avgiven återförsäkring	2 008	2 544

Känslighetsanalys av teckningsrisker (tkr)

Inverkan på eget kapital	2018	2017
1 % förändring i totalkostnadsprocent	1 790	1 676
1 % förändring i premienivån	1 970	1 919
10 % förändring i premier för avgiven återförsäkring	1 566	1 984

Reservsättningsrisk

Reservsättningsrisk är risken för att de försäkringstekniska avsättningarna inte räcker för att reglera inträffade skador. Bolagets totala åtagande för pågående försäkringar och oreglerade skador (netto) uppgår för år 2018 till 460,8 Mkr (449,7). Uppskattningen av de försäkringstekniska avsättningarna innefattar viss osäkerhet, eftersom avsättningarna motsvarar en bedömning av framtida skadeersättningar. Bedömningarna grundar sig på information om historiska skador som är kända på balansdagen. Därutöver beaktas förändringar i skadekostnadsutvecklingen, förändringar i lagstiftning och andra ekonomiska förhållanden. Vid reservsättning används vedertagna aktuariella metoder i kombination med prognoser över antal skador och medelskadekostnader. Osäkerheten är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid. Främst gäller det skador där stora utbetalningar kan komma många år framåt i tiden. Detta är särskilt märkbart inom Trafik- och Olycksfallsförsäkring, vilka tillsammans utgör en relativt stor andel av Bolagets avsättning för oreglerade skador.

När det gäller trafikskador finns även en osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader. Även en förändring av skadeinflationsantagandet kan få stor påverkan på skadekostnaden och avsättningen för oreglerade skador.

Utvecklingen av Bolagets avsättning för oreglerade skador följs upp löpande genom analys av avvecklingsresultatet, dvs. en uppföljning av hur väl föregående års skadereserver räcker till att täcka kostnaden för inträffade skador. Dessa genomgångar innebär att alla skadehandläggare går igenom sina oreglerade skador och kontrollerar att den kvarvarande reserven är tillräcklig för att slutreglera skadan. Detta görs löpande och därutöver en till två gånger per år.

Bolaget redovisar diskonterade avsättningar för oreglerade skador i trafikförsäkring, skadelivräntor samt sjuk- och olycksfallsförsäkring. Detta innebär att Bolaget även har en ränterisk inbyggd i de försäkringstekniska avsättningarna. Totalt uppgår de diskonterade avsättningarna för oreglerade skador (netto) till 227,9 (224,4) Mkr. Den ackumulerade diskonterings-effekten, dvs. skillnaden mellan diskonterade och odiskonterade reserver uppgår till 11,3 (12,2) Mkr. LFAB Sak har bland annat till uppgift att rekommendera vilken diskonteringsränta som bör användas för diskontering av skadereserverna i trafikaffären. Länsförsäkringar Gotland har valt att följa denna rekommendation. För skadelivräntor, inklusive mottagen återförsäkring avseende skadelivräntor, används den av EIOPA definierade diskonteringsräntekurvan. Den är framtagen för att motsvara riskfria räntesatser för relevanta durationer och baseras på marknadsnoteringar för svenska swapräntor. Därtill finns ett makroekonomiskt antagande om en långsiktig ränta på 4,20 %. För övrig försäkring används en fast räntesats baserad på den statsobligation som har löptid närmast åtagandenas genomsnittliga duration. För direkt trafikförsäkring och mottagen proportionell trafikåterför-

säkring används räntesatsen 0,20 %, baserad på de senaste fem årens 7-åriga statsobligation. För mottagen icke-proportionell trafikåterförsäkring samt för sjuk- och olycksfallsförsäkring, såväl direktförsäkring som mottagen återförsäkring, används räntesatsen 0,60 %, baserad på de senaste fem årens 10-åriga statsobligation.

Känslighetsanalys, reservsättningsrisk (tkr)

Riskparameter

Minskning av diskonteringsräntan

<i>med 1 %-enhet</i>	2018	2017
- Inverkan på vinst före skatt	23 155	22 790
- Inverkan på eget kapital	18 061	17 776

Reservsättning och skadeavveckling

Utöver känslighetsanalysen utgör också tidigare års reservavsättning i förhållande till faktiskt avvecklingsresultat ett mått på Bolagets förmåga att förutse den slutliga skadekostnaden. Det totala avvecklingsresultatet netto 2018 är 33 876 (17 217) tkr.

Reservsättning och avvecklingsresultat, brutto (Mkr)

Reservsättning och

avvecklingsresultat, brutto (Mkr)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Avsättning oreglerade skador	251,1	257,5	295,2	302,8	292,9	382,2	390,3	433,9	454,3	497,8
Förändring (%)	24	3	15	3	-3	30	2	11	5	10
Avvecklingsresultat	15,7	5,3	7,6	0,3	47,8	3,0	9,3	9,7	18,2	12,4

Återförsäkringsrisk

För att ytterligare begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar Bolaget i ett riskutbyte tillsammans med de 22 övriga länsförsäkringsbolagen i länsbolagsgruppen. Hanteringen av riskutbytet administreras inom det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen - per riskslag - fastställda belopp (självbehåll), per skada, per händelse och totalt per skadeår. Återförsäkringen tar alltså sikte på att begränsa Bolagets kostnad för egen räkning, i första hand per enskild skada, i andra hand per händelse, och i tredje hand för det totala årsresultatet. Självbehållet är för Bolagets del maximerat till 7,0 Mkr.

Den del av skadekostnaden som överstiger självbehållet, netto efter återvinning från de skydd som Länsförsäkringar AB i sin tur upphandlat på den externa återförsäkringsmarknaden för skadorna som omfattas av riskutbytet, sprids ut över länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar AB, med fastställda andelar, som beror på affärsvolym, valda självbehåll och historiskt skadeutfall. Återförsäkringsprogrammen ger, med undantag för vissa risker, ett automatiskt skydd och kapacitet att teckna risker upp till vissa beloppsgränser (teckningsmaximaler). Risker som inte omfattas av den automatiska kapaciteten återförsäkras på marknaden för fakultativ återförsäkring. Programmen gäller kalenderårsvis. De förnyas eller omförhandlas varje år.

Skyddet för trafikskador är anpassat till begränsningarna i Trafikskadelagen. För skador som inträffat utomlands i länder med obegränsat ansvar finns en tilläggsförsäkring som ger ett obegränsat skydd.

Det externa katastrofskyddet har under året haft en kapacitet om 8 miljarder kr totalt för de 23 länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar Sak tillsammans.

Risken att Bolaget av misstag tecknar en risk som i sin helhet, eller till en del, inte täcks av Bolagets återförsäkringsprogram, är en processrisk, och är ett exempel på risk som definitions- mässigt hör hemma under rubriken "Operativa risker"

Bolaget har på balansdagen en återförsäkringsfordran om 153,8 Mkr (118,5) avseende återförsäkrarens andel av oreglerade skador.

Marknadsrisk

Förändringar i räntesatser, valutakurser, aktiekurser, fastighetspriser och råvarupriser påverkar marknadsvärdena för finansiella tillgångar och skulder. Marknadsrisken är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i dessa marknadspriser.

För Länsförsäkringar Gotlands del är aktiekurs-, valuta- och ränterisk samt fastighetsrisker de mest påtagliga riskerna. Bolaget har ingen direkt exponering mot råvaror, men självklart finns en sådan exponering indirekt via Bolagets aktieexponering.

Bolaget har regelverk, policy och riktlinjer för finansförvaltningen, för hur Bolaget får placera tillgångarna och till vilken risk detta får göras. Policy och riktlinjer för finansförvaltningen revideras minst en gång per år och beslutas av styrelsen. I detta regelverk har Bolaget även tagit hänsyn till de legala krav som kan påverka hur Bolaget får placera kapitalet.

Målet för Bolagets finansförvaltning är att långsiktigt generera så hög avkastning som möjligt med hänsyn tagen till risk och tillgänglighet.

I syfte att skapa meravkastning utöver vad normalportföljen ger, har Bolaget valt en aktiv förvaltning av tillgångarna, vilket i sin tur medför att den faktiska fördelningen av tillgångar kan avvika från normalportföljen. För att begränsa den risk det innebär att den faktiska avkastningen ska avvika väsentligt från normalportföljens avkastning har styrelsen beslutat om hur mycket den faktiska portföljen får avvika från normalportföljen. Styrelsen tar därmed ställning, dels till vilken risknivå som ska gälla för förvaltningen och dels till vilken frihet som ges till den operativa förvaltningsorganisationen att söka höja avkastningen genom att avvika från normalportföljen.

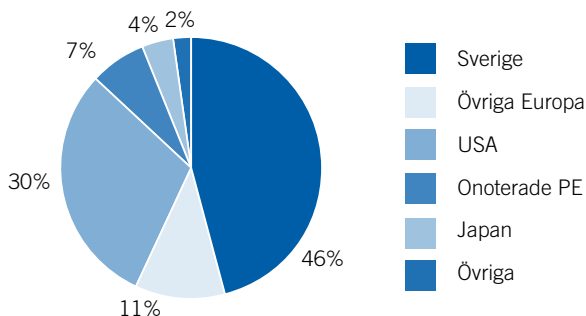
Bolagets finansutskott tar löpande beslut om förvaltningen. Den operativa förvaltningsorganisationen effekterar besluten. Eventuella avvikelser från det mandat finansutskottet erhållit från styrelsen rapporteras till styrelsen.

Inför varje finansutskott samt styrelsemöte lämnas en finansrapport där det framgår hur förvaltningen gått och hur Bolagets placeringstillgångar är placerade, samt hur den aktuella allokeringen förhåller sig till normalportföljens. Alla typer av avvikelser gentemot Bolagets policy och riktlinjer för finansförvaltningen rapporteras i finansrapporten.

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är Bolagets enskilt största marknadsrisk. Bolaget har en total aktieexponering om 482 (541) Mkr. I detta innehav ingår strategiska aktieinnehav såsom Länsförsäkringar AB. Aktieportföljen, exklusive de strategiska aktieinnehaven, uppgår till 260 (345) Mkr. Bolaget försöker minska risken i aktieportföljen genom att sprida risken på flera olika bolag, branscher och geografiska regioner.

Geografisk fördelning

Diagrammet visar hur Bolagets aktieplaceringar (exklusive strategiska placeringar) fördelar sig på olika geografiska regioner.

Känslighetsanalys för aktier, koncernen (tkr)

	2018	2017
Kursnedgång på aktier med 10 %		
- Inverkan på vinst före skatt	26 000	34 500
- Inverkan på eget kapital	20 280	26 910

Valutakursrisk

Bolaget har indirekt tillgångar i utländsk valuta via våra globala aktiefonder samt private equity innehav. Bolaget har per 31/12 främst en indirekt exponering mot Us dollar, Euro samt Yen. Den totala valutaexponeringen uppgår till 137,7 (172,2) Mkr. Bolaget har inte, genom derivat eller på annat sätt, genomfört valutasäkringar.

Känslighetsanalys, valutarisk (netto)

	2018	2017
Inverkan på resultatet före skatt (tkr)		
10 % nedgång i valutakurser generellt	13 260	17 300
10 % nedgång i valutan USD	8 390	10 913
10 % nedgång i valutan EUR	2 770	4 442
10 % nedgång i valutan övriga valutor	1 062	806

Tabellen ovan visar hur resultatet före skatt påverkas av en förändring i valutakurser med hänsyn taget till valutasäkringsinstrument.

Känslighetsanalys, valutarisk (netto)

	2018	2017
Inverkan på eget kapital efter skatt (tkr)		
10 % nedgång i valutakurser generellt	10 343	13 494
10 % nedgång i valutan USD	6 544	8 512
10 % nedgång i valutan EUR	2 161	3 465
10 % nedgång i valutan övriga valutor	828	629

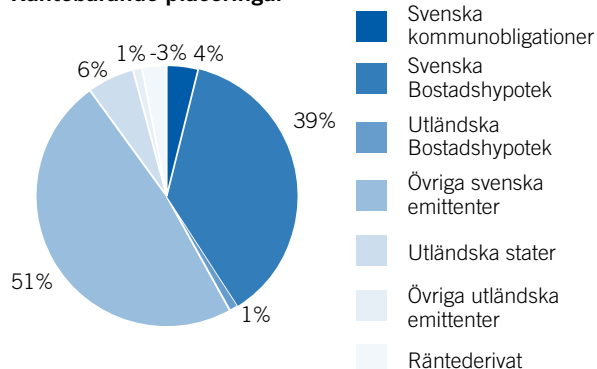
Tabellen ovan visar hur eget kapital efter skatt påverkas av en förändring i valutakurser med hänsyn taget till valutasäkringsinstrument.

Ränterisk

Bolagets placeringar i räntebärande värdepapper uppgår totalt till 483,1 (514,2) Mkr. Några räntebärande finansiella skulder finns inte. Bolagets ränteportfölj består huvudsakligen av statsobligationer, bostadsobligationer, kreditobligationer och räntefonder. Ränteförvaltningen sker internt såväl som externt. Länsförsäkringar Gotland är exponerat för ränterisk genom risken för

att de fastförräntade tillgångarna sjunker då marknadsräntan stiger. Graden av ränterisk eller prISRISK ökar med tillgångens löptid. Durationen i ränteportföljen per 31/12-18 är 1,79 (2,14). Ränteplaceringarna hålls oftast tills laga förfall.

Räntebärande placeringar

Diagrammet visar hur Bolagets räntebärande placeringar fördelar sig på olika typer av emittenter

Känslighetsanalys för räntebärande placeringar (tkr)

	2018	2017
Ränteuppgång med 1 %		
Inverkan på vinst före skatt	-2 115	-3 079
Inverkan på eget kapital	-1 650	-2 402

Fastighetsrisk

Bolagets exponering i fastigheter och fastighetsrelaterade tillgångar (Trasten 5 och 6, Trojenborg 12, Humlegården Holding I, Domestica Bostäder samt Anden 16 och Brf 14 Valhallavägen 73) uppgår till totalt 244,8 (fg år 212,3). Den mest betydande fastighetsrisken är att fastighetsvärdena går ned till följd av olika omvärdsförändringar. För Länsförsäkringar Gotlands del utgör fastighetsrisken 17,7 (15,6) % av Bolagets totala tillgångar.

Kreditrisk

Kreditrisk avser de resultateffekter som uppstår om en utgivare eller motpart i ett finansiellt instrument inte kan fullgöra sina förpliktelser. För att begränsa kreditrisken i placeringar i räntebärande värdepapper har Bolaget fastställt vilken den lägsta kreditvärdering (rating) en emittent ska ha. Dessutom finns begränsningar om hur mycket man kan placera hos olika emittenter. Dessa begränsningar styrs med utgångspunkt från gällande skuldtäckningsregler.

Emittent av ränteinstrument ska ha minst investment grade. (Kreditrating BBB- eller högre, enl Standard & Poor's ratingskala eller Baa3 eller högre enl. Moody's skala.) Dock får 15% av den totala ränteportföljen exponeras mot icke ratade bolag.

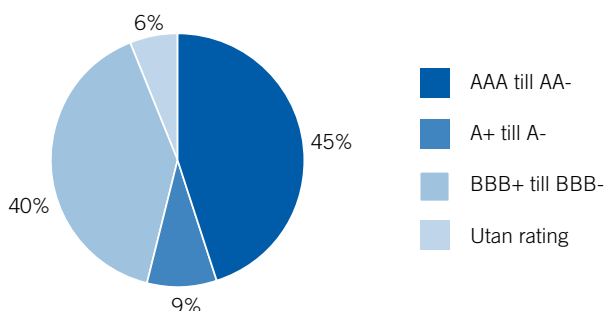
Bolagets totala kreditexponering uppgår till 483,1 (fg år 514,2), Mkr, varav exponering mot svenska staten och kommuner utgör 19,6 (fg år 19,6) Mkr. Bolagets kreditexponering exklusive exponering mot svenska staten är fördelat enligt följande kreditkvalitet:

Kreditkvalitet på klasser av finansiella tillgångar

	AAA	AA+	AA	AA-	A+	A	A-	BBB+/BBB-	Ej rating	Totalt
Svenska statsobligationer								0		0
Svenska kommunobligationer	15 029	5 676	0	0	0	0	0	0	0	20 705
Svenska Bostadshypotek	188 674	0	0	0	0	0	0	0	0	188 674
Utländska Bostadshypotek	0	0	0	0	0	0	0	6 959	0	6 959
Övriga svenska emittenter	5 012	2 997	0	0	0	27 669	12 172	176 415	23 099	247 364
Utländska stater	0	0	0	0	0	0	5 055	4 964	18 490	28 509
Övriga utländska emittenter	0	0	0	0	0	0	0	5 853	0	5 853
Räntederivat									-14 899	-14 899
Totalt	208 714	8 673	0	0	0	27 669	17 227	194 191	26 690	483 165

Marknadsvärde per ratingkategori, tkr

	2018-12-31	%	2017-12-31	%
AAA till AA-	217 387	45%	212 384	41%
A+ till A-	44 896	9%	76 906	15%
BBB+ till BBB-	194 191	40%	170 375	33%
Utan rating	26 690	6%	54 572	11%
Summa	483 164		514 237	

Bolagets räntebärande placeringar fördelade på ratingkategori**Likviditetsrisk**

Likviditetsrisk är risken för att ett företag får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med finansiella och försäkringstekniska skulder. För Länsförsäkringar Gotland är likviditet normalt inget problem, eftersom premierna i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända långt innan de förfaller.

Bolaget har som riktlinje att alltid ha en likviditet (kassa och bankmedel) som uppgår till minst 1/12-del av ett års skadeutbetalningar och omkostnader. Utöver detta finns alltid möjlighet att med två till tre dagars varsel göra betydligt större belopp likvida genom försäljning av olika placeringstillgångar.

Under en normal månad har Bolaget utbetalningar avseende driftskostnader, skadekostnader och återförsäkringspremier på cirka 21,1 Mkr. Inbetalningarna i form av premier, ersättningar från återförsäkrare och provisionsersättningar från Länsförsäkringar Bank, Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringar Fastighetsförmedling uppgår till drygt 27,6 Mkr.

Operativa risker

En viktig del av Bolagets riskhantering är processarbetet. En väl styrd process tydliggör för medarbetare på alla nivåer inom vilka ramar som verksamheten ska bedrivas. Processerna är

även utgångspunkten för Bolagets riskanalys, vilket återspeglas i organisation och handlingsplaner. En central del i processutvecklingen är att arbeta med ständiga förbättringar där både medarbetares och kunders synpunkter tas tillvara.

Bolagets funktioner för riskhantering, compliance och internrevision har, som tidigare beskrivits, bland annat till uppgift att på olika sätt identifiera, hantera och granska Bolagets operativa risker.

Incidentrapportering och kundklagomålshantering är också viktiga delar av riskarbetet. De incidenter och kundklagomål som inträffar loggas och hanteras i särskilda system för att möjliggöra analys och förebyggande åtgärder. En central del i processutvecklingen är att arbeta med ständiga förbättringar där både medarbetares och kunders synpunkter tas tillvara.

Motpartsrisk*Motpartsrisk finansiella instrument*

Motpartsrisk avser de resultateffekter som uppstår om en utgivare eller motpart i ett finansiellt instrument inte kan fullgöra sina förpliktelser. För att begränsa motpartsrisken i placeringar i räntebärande värdepapper har Bolaget fastställt vilken den lägsta kreditvärdering (rating) en emittent ska ha. Dessutom finns begränsningar om hur mycket man kan placera hos olika emittenter, dessa begränsningar styrs med utgångspunkt ifrån gällande skuldtäckningsregler. Bolaget har inga finansiella tillgångar som är förfallna till betalning eller som är nedskrivna. Bolaget har inte någon pant, annan säkerhet eller garantier utställda av tredje part för de finansiella tillgångarna. Bolaget har inte några finansiella tillgångar som har ett nedskrivningsbehov eller är oregrerade.

Motpartsrisk i avgiven återförsäkring

Motpartsrisken i avgiven återförsäkring är risken att betalning inte erhålls från återförsäkringsgivare i enlighet med återförsäkringsavtalen. För att begränsa denna risk har länsförsäkringsgruppen ett särskilt regelverk för vilka externa återförsäkringsgivare som får användas. Minimikravet vid val av återförsäkrare är bland annat att dessa ska ha minst A-rating enligt ratinginstitutet Standard & Poor's när det gäller affär med lång avvecklingstid och minst BBB-rating på övrig affär. I nedanstående tabell framgår hur exponeringen för motpartsrisk fördelar sig på olika ratingkategorier beträffande länsförsäkringsgruppens avtal med externa återförsäkringsgivare per 2017-12-31.

Standard & Poor's rating 2017-12-31	%
AA	36,7
A	61,8
Utan rating från S&P*	1,5
Total	100

*Länsförsäkringsbolagen deltar på Agrias återförsäkring, Marine XL samt Länsförsäkringsars internationella retroaffär.

Länsförsäkringar Gotland köper all återförsäkring genom återförsäkringsavdelningen hos Länsförsäkringar AB. Länsförsäkringsgruppen har ett antal interna pooler som ger länsförsäkringsbolagen återförsäkringsskydd. Detta innebär att bolagen återförsäkrar varandra för de skador som överstiger vissa fastställda belopp (självbehåll). Självbehållet fastställs årligen i styrelsen och är för Länsförsäkringar Gotlands del maximerat till 7,0 (5,0) Mkr. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen, per skada, per händelse och totalt per skadeår, upp till den skadekostnadsnivå som täcks av externa återförsäkrare. Bolaget har på balansdagen 153,8 (118,5) Mkr i återförsäkrars andel av oreglerade skador, för detta belopp svarar både externa återförsäkringsbolag och bolag inom länsförsäkringsgruppen. Största risk i mottagen affär bedöms vara vårt deltagande i Nordiska Kärnförsäkringspoolen. Maximal ansvarighet per skadehändelse är för Bolagets del begränsad till ca 8,1 (7,7) Mkr.

Affärsrisker

Med affärsrisk avses risken för förluster till följd av effekter av strategiska beslut, en sämre intjänning eller rykten. Affärsrisker är därmed en följd av dels interna händelser i Bolaget men även externa händelser som konsument- eller konkurrentbeteende. Bolaget arbetar därför kontinuerligt med bevakning av interna och externa händelser som kan innebära risker eller möjligheter. Inom ramen för arbetet med den lång- och kortsiktiga affärsplanen identifieras affärsrisker som sedan löpande hanteras i företagsledningen och i styrelsen.

Som generell princip gäller att den som svarar för en del av verksamheten i Bolaget också svarar för de risker som uppkommer i den verksamheten. Den principen gäller även affärsrisker. I bolagets ERS-process utgör de identifierade affärsriskerna basen vid framtagandet av Bolagets negativa scenarier och stresstester.

Risker i övrig verksamhet

Förutom sakförsäkringsverksamheten säljer Bolaget livförsäkringar och bankprodukter till kunderna för Länsförsäkringar Liv respektive Länsförsäkringar Banks räkning. Som ersättning för detta erhåller Länsförsäkringar Gotland en provision. Se vidare not 1.

NOT 3 PREMIEINKOMST (KONCERNEN/MODERBOLAGET)

	2018	2017
Direkt försäkring i Sverige	232 222	225 612
Mottagen återförsäkring	20 243	20 369
Summa premieinkomst	252 465	245 981

NOT 4 KAPITALAVKASTNING ÖVERFÖRD FRÅN FINANSRÖRELSEN (KONCERNEN/MODERBOLAGET)

	2018	2017
Överförd kapitalavkastning	2 782	2 503
Räntesatser, procent		
Räntesats direkt trafikförsäkring och mottagen proportionell trafikåterförsäkring	0,25%	0,50%
Räntesats mottagen icke-proportionell trafikåterförsäkring samt för sjuk- och olycksfallsförsäkring, såväl direktförsäkring som mottagen återförsäkring	0,75%	0,75%
Räntesats övriga försäkringsgrenar	0,00%	0,00%

Den överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkten f.e.r. samt på medelvärdet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador f.e.r. under året. För direkt trafikförsäkring och mottagen proportionell trafikåterförsäkring används räntesatsen 0,25 %, baserad på de senaste fem årens 7-åriga statsobligation. För mottagen icke-proportionell trafikåterförsäkring samt för sjuk- och olycksfallsförsäkring, såväl direktförsäkring som mottagen återförsäkring, används räntesatsen 0,75 %, baserad på de senaste fem årens 10-åriga statsobligation. För övriga försäkringsgrenar används den genomsnittliga räntan för Stibor 3-månaders löptid plus 0,5%, lägst 0,0%

**NOT 5 FÖRSÄKRINGERSÄTTNINGAR
(KONCERNEN/MODERBOLAGET)**

	Före avgiven återförsäkring		Återförsäkrarens andel		Försäkringsersätt- ningar f.e.r	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Utbetalda försäkringsersättningar	-120 454	-89 228	3 927	-5 324	-116 527	-94 552
Förändring i avsättning för inträffade och rapporterade skador	-40 163	-423	31 724	3 482	-8 439	3 059
Förändring i avsättning för inträffade men ej rapporterade skador	-2 157	-16 574	3 560	8 766	1 403	-7 808
Driftskostnader för skadereglering	-24 464	-21 847	0	0	-24 464	-21 847
Försäkringsersättningar f.e.r	-187 237	-128 072	39 211	6 924	-148 026	-121 148

NOT 6 DRIFTSKOSTNADER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Specifikation av resultatposten driftskostnader				
Anskaffningskostnader	-25 442	-24 248	-25 442	-24 248
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	497	433	497	433
Administrationskostnader	-20 811	-17 130	-20 005	-16 324
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	-310	-194	-310	-194
Summa	-46 066	-41 139	-45 260	-40 333

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Övriga driftskostnader				
Skaderegleringskostnader ingående i utbetalda försäkringsersättningar	-24 464	-21 847	-24 464	-21 847
Driftskostnader för kapitalförvaltning ingående i Kapitalförvaltning, kostnader	-6 806	-4 740	-6 806	-4 740
Kostnader för förmedlad affär	-45 054	-49 296	-45 054	-49 296
Summa	-76 324	-75 883	-76 324	-75 883
Summa driftskostnader	-122 390	-117 022	-121 584	-116 216

Totala driftskostnader uppdelade på kostnadsslag

Direkta och indirekta personalkostnader	-67 809	-61 270	-67 809	-61 270
Lokal- och kontorsomkostnader	-3 281	-3 371	-3 281	-3 371
Provisioner och vinstandelar i mottagen återförsäkring	-208	-139	-208	-139
Ombudersättningar	-1 904	-1 503	-1 904	-1 503
Avskrivningar	-1 530	-1 503	-724	-697
Övriga driftskostnader	-47 658	-49 236	-47 658	-49 236
Summa	-122 390	-117 022	-121 584	-116 216

NOT 7 ÖVRIGA TEKNISKA KOSTNADER (KONCERNEN/MODERBOLAGET)

<i>Resultat från medlemskap i Trafikförsäkringsföreningen</i>	2018	2017
Premier- och trafikförsäkringsavgifter	2 335	2 116
Skadekostnader	-3 298	-3 219
Driftskostnader	-133	34
Kapitalavkastning	9	25
Övriga tekniska kostnader	-1 087	-1 044

NOT 8 ÅTERBÄRING OCH RABATTER (KONCERNEN/MODERBOLAGET)

	2018	2017
IB Återbäring och rabatter	70 000	50 000
Under perioden reglerad återbäring och rabatt	-70 000	-50 000
Årets avsättning för ej förfallen återbäring	0	70 000
Återbäring och rabatter	0	70 000

NOT 9 KAPITALAVKASTNING, INTÄKTER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Hysesintäkter från byggnader och mark	704	704	704	704
Utdelning på aktier och andelar	35 434	4 545	6 952	4 545
Utdelning på aktier i koncern/intressebolag	1 000	250	1 000	250
Ränteintäkter mm				
- obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 913	2 660	2 913	2 660
- övriga ränteintäkter	489	359	489	359
Valutakursvinster, netto	31	49	31	49
Realisationsvinster och återförda nedskrivningar, netto				
- aktier och andelar	11 749	9 966	11 749	9 966
- räntebärande värdepapper	0	255	0	255
Summa kapitalavkastning, intäkter	52 320	18 788	23 838	18 788

NOT 10 OREALISERADE VINSTER PÅ PLACERINGSTILLGÅNGAR

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
- byggnader och mark	0	0	0	11 875
- aktier i koncern/intresseföretag	0	507	32 221	28 606
- aktier och andelar	3 739	65 979	0	37 880
- räntebärande värdepapper	1 560	0	1 560	0
Summa orealiserade vinster på placeringstillgångar	5 299	66 486	33 781	78 361

NOT 11 KAPITALAVKASTNING, KOSTNADER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Driftskostnader för byggnader och mark	-1 627	-3 066	-1 627	-3 066
Kapitalförvaltningskostnader	-6 806	-4 740	-6 806	-4 740
Realisationsförluster, netto				
- räntebärande värdepapper	-3 949		-3 949	
- aktier och andelar i koncern/intresseföretag	0	0	0	0
Summa kapitalavkastning, kostnader	-12 381	-7 806	-12 381	-7 806

NOT 12 OREALISERADE FÖRLUSTER PÅ PLACERINGSTILLGÅNGAR

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
- aktier i koncern/intresseföretag	-473		-473	
- aktier och andelar	-11 415		-11 415	
- räntebärande papper	0	-1 363	0	-1 363
Summa orealiserade förluster på placeringstillgångar	-11 888	-1 363	-11 888	-1 363

NOT 13 ÅRETS NETTOVINST/FÖRLUST PER KATEGORI AV FINANSIELLA INSTRUMENT

Samtliga tillgångar är värderade till verkligt värde med värdeförändringen redovisad i resultaträkningen.

Finansiella tillgångar	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Aktier i koncern/intresseföretag	527	757	32 748	28 856
Aktier och andelar	39 538	80 539	7 317	52 440
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 013	1 911	1 013	1 911
Summa	41 078	83 207	41 078	83 207

Bolaget har inga finansiella skulder värderade till verkligt värde.

NOT 14 ÖVRIGA INTÄKTER OCH KOSTNADER

Övriga intäkter	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Provisioner från Liv	3 879	3 952	3 879	3 952
Provisioner från Bank och Fond	55 412	54 184	55 412	54 184
Provisioner från Fastighetsförmedling	162	121	162	121
Summa intäkter	59 453	58 257	59 453	58 257
Övriga kostnader				
Driftskostnader för Liv	-2 376	-2 496	-2 376	-2 496
Driftskostnader för Bank och Fond	-42 394	-46 416	-42 394	-46 416
Driftskostnader för Fastighetsförmedling	-284	-384	-284	-384
Summa kostnader	-45 054	-49 296	-45 054	-49 296
Resultat förmedlad affär	14 399	8 961	14 399	8 961

NOT 15 SKATTER

Aktuell skattekostnad/intäkt	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Periodens skattekostnad/intäkt	-5 367	140	-5 544	-38
Summa aktuell skatt	-5 367	140	-5 544	-38
Uppskjuten skattekostnad/intäkt				
- Temporära skillnader byggnader och mark	-72	-72	-72	-2 685
- Temporära skillnader aktier och andelar	2 511	-8 343	2 511	-8 343
- Temporära skillnader räntebärande värdepapper	-343	300	-343	300
- Pensionskostnader enligt 62-årsregeln	0	-571	0	-571
- Omräkning ny skattesats	2 436		1 575	
- Uppskjuten skatt avseende obeskattade reserver	-8 638	-329	0	0
Summa uppskjuten skatt	-4 107	-9 015	3 671	-11 299
Totalt redovisad skattekostnad/intäkt	-9 474	-8 875	-1 873	-11 337

Avstämning av effektiv skatt

Koncernen	2018 %	2018	2017 %	2017
Resultat före skatt		82 068		66 612
Skatt enligt gällande skattesats	22,0%	-18 055	22,0%	-14 655
Skatteeffekt av:				
- ej avdragsgilla kostnader		-562		-188
- ej skattepliktiga intäkter		230		59
- ej skattepliktig värdeförändring i koncern/intressebolag		-104		111
- ej skattepliktig värdeförändring i aktier och andelar		7 089		6 183
- omräkning ny skattesats		2 436		
- schablonintäkt på investeringsfonder		-508		-385
- schablonränta på periodiseringsfonder		0		0
Redovisad effektiv skatt	11,5%	-9 474	13,3%	-8 875

NOT 15 SKATTER FORTS**Avstämning av effektiv skatt**

Moderbolaget	2018 %	2018	2017 %	2017
Resultat före skatt		43 605		77 801
Skatt enligt gällande skattesats	22,0%	-9 593	22,0%	-17 116
Skatteeffekt av:				
- ej avdragsgilla kostnader		-562		-188
- ej skattepliktiga intäkter		230		59
- ej avdragsgill realisationsförlust i aktier och andelar		0		0
- ej avdragsgill värdeförändring i aktier och andelar		0		0
- ej skattepliktig värdeförändring i koncern/intressebolag		6 985		6 293
- omräkning ny skattesats		1 575		0
- schablonintäkt på investeringsfonder		-508		-385
- schablonränta på periodiseringsfonder		0		0
Redovisad effektiv skatt	4,3%	-1 873	14,6%	-11 337

Redovisat i balansräkningen**Redovisade uppskjutna skattefordringar och skatteskulder**

Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder hänför sig till följande:

Koncernen	Uppskjuten skattefordran		Uppskjuten skatteskuld		Netto	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Rörelsefastigheter	0	0	-9 772	-10 035	-9 772	-10 035
Andra finansiella placeringstillgångar	1 057	1 128	-46 770	-50 250	-45 714	-49 122
Obeskattade reserver	0	0	-58 964	-51 185	-58 964	-51 185
Skattefordringar/skatteskulder	1 057	1 128	-115 506	-111 470	-114 450	-110 342

Redovisade uppskjutna skattefordringar och skatteskulder

Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder hänför sig till följande:

Moderbolaget	Uppskjuten skattefordran		Uppskjuten skatteskuld		Netto	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Byggnader och mark	0	0	-9 772	-10 035	-9 772	-10 035
Andra finansiella placeringstillgångar	1 057	1 128	-46 770	-50 250	-45 713	-49 122
Skattefordringar/skatteskulder	1 057	1 128	-56 542	-60 285	-55 485	-59 157

NOT 16 IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>				
Ingående balans	10 073	7 488	2 585	0
Årets anskaffningar	0	2 585	0	2 585
Utgående balans	10 073	10 073	2 585	2 585
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>				
Ingående balans	-7 747	-7 488	-259	0
Årets avskrivningar enligt plan	-258	-259	-258	-259
Utgående balans	-8 005	-7 747	-517	-259
Summa:	2 068	2 326	2 068	2 326

7.488 tkr av de Immateriella tillgångarna i koncernen avser programvara som tagits i bruk från och med 2006-07-01 respektive 2011-01-01. Anskaffade dataprogram har en beräknad nyttjande period av 5 år och har skrivits av med 20 % per år. Övrig del av de immateriella tillgångarna avser beståndsoverlåtelse av Olycksfalls- och sjukförsäkring för vuxna som gjordes 2017. Beståndsoverlåtelsen har en beräknad nyttjande period av 10 år och avskrivs med 10% per år.

NOT 17 BYGGNADER OCH MARK/RÖRELSEFASTIGHETER

	Koncernen Rörelse- fastigheter	Moderbolaget Byggnader och mark
Antal	4	4
Areal kvm	3 151	3 151
Anskaffningsvärde tkr	37 462	15 402
Marknadsvärde	53 850	53 850
Bokfört värde	53 850	53 850
Bokfört värde per kvm kr	17 090	17 090

Geografisk fördelning

Av det totala fastighetsbeståndet är en kontorsfastighet och en mindre industrifastighet belägna i Visby, en kontorsfastighet i Hemse, en del i en andelsfastighet samt en bostadsrättslägenhet i Stockholm.

	Koncernen/Moderbolaget	
Belopp i tkr	2018	2017
Ingående verkligt värde	53 850	41 975
Nettoförändring av marknadsvärdet	0	11 875
Utgående verkligt värde	53 850	53 850

Rörelsefastigheter	Koncernen	
Omvärderat avskrivet anskaffningsvärde	2018	2017
Ingående balans	53 850	41 975
Årets planmässiga avskrivningar före omvärdering	-806	-806
Omvärdering av rörelsefastigheter	806	12 681
Utgående balans	53 850	53 850
Avskrivningar		
Ingående balans	7 106	6 300
Årets avskrivningar enligt plan	806	806
Utgående balans	7 912	7 106

Fastigheterna har värderats externt under 2018.

Verkliga värden har beräknats med användandet av en ortsprismetod och avkastningsbaserad kassaflödesmetod.

Byggnader och mark - påverkan på periodens resultat	Moderbolaget	
	2018	2017
Hysesintäkter	704	704
Direkta kostnader	-1 627	-3 066
Orealiserade värdeförändringar	0	11 875
Summa:	-923	9 513

Andel av fastigheterna som används i den egna verksamheten

Fastigheterna består av två kontorsfastigheter som till huvuddelen används till eget kontor. Innehåller också butik/kontor som hyrs ut till utomstående hyresgäster. Hyreskontrakt avseende kontor och butiker upprättas initialt normalt på en hyrestid som omfattar 5 år. En fastighet avser en andelsfastighet i Stockholm där bolaget äger ca 9 % av fastigheten. Häri används en lägenhet som övernattningslägenhet i samband med tjänsteresor. En mindre industrifastighet i Visby används för skadebesiktning av motorfordon.

NOT 18 AKTIER OCH ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

Moderbolaget	Dotterbolagets säte, land	Ägarandel i %	
		2018	2017
Humlegården Gotland AB	Gotland, Sverige	100	100
Verkligt värde			
Vid årets början		194 590	166 491
Förändring verkligt värde		32 221	28 099
Utgående balans 31 december		226 811	194 590

Specifikation av moderbolagets direkta innehav av andelar i dotterbolag

Dotterbolag/Organisationsnummer/Säte	Antal andelar	Andelar i %	Anskaffningsvärde		Redovisat värde	
			2018	2017	2018	2017
Humlegården Gotland AB, 556676-2687, Gotland	51 000	100	15 925	15 925	226 811	194 590
Summa aktier och andelar i koncernföretag			15 925	15 925	226 811	194 590
Uppskrivningar			20 243	20 243		

NOT 19 AKTIER OCH ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG

Koncernen/Moderbolaget	Intresse- företagets säte, land	Ägarandel i %	
		2018	2017
Brandförebyggarna Gotland AB	Gotland, Sverige	50	50
Verkligt värde, tkr			
Vid årets början		2 752	2 245
Förändring verkligt värde		-473	507
Utgående balans 31 december		2 279	2 752

Specifikation av koncernens/moderbolagets direkta innehav av andelar i intresseföretag

Intresseföretag/Organisationsnummer/Säte	Antal andelar	Andelar i %	Anskaffningsvärde		Redovisat värde	
			2018	2017	2018	2017
Brandförebyggarna Gotland AB, 556629-9946, Gotland	25 000	50	0	0	2 279	2 752
Summa aktier och andelar i intresseföretag			0	0	2 279	2 752

NOT 20 AKTIER OCH ANDELAR

	Verkligt värde		Anskaffningsvärde	
	2018	2017	2018	2017
Moderbolaget	493 690	533 969	275 105	304 014
Koncernen	687 399	723 938	291 030	319 939

Ytterligare information om finansiella instrument lämnas i not 22.

NOT 21 OBLIGATIONER OCH ANDRA RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER

Koncernen/Moderbolaget	Verkligt värde		Upplupet anskaffningsvärde	
	2018	2017	2018	2017
Svenska staten	15 029	15 060	14 794	14 672
Länsförsäkringar Kort Räntefond	354 732	356 604	357 997	357 997
Övriga svenska räntefonder	31 626	26 261	28 822	25 045
Övriga svenska emittenter	61 771	90 540	61 422	89 220
Övriga utländska emittenter	20 006	25 773	20 015	28 750
Summa	483 164	514 238	483 050	515 684
Varav noterade värdepapper	483 164	514 238	483 050	515 684
Negativ skillnad till följd av att bokfört värde understiger nominella värden.*		-1 628		
Positiv skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden.*	806			

*Avser enbart eget innehav eftersom tillförlitliga uppgifter om nominellt värde i räntefonder inte kunnat erhållas.

Förfallostruktur; obligationer och andra räntebärande värdepapper

	2018	2017	2018	2017
Mindre än ett år	392 789	389 800	395 908	390 844
Mellan 1 - 5 år	85 343	118 842	83 366	119 285
Över 5 år	5 032	5 596	3 776	5 555
Summa	483 164	514 238	483 050	515 684

NOT 22 KATEGORIER AV FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER

Samtliga tillgångar är värderade till verkligt värde med värdeförändringen redovisad i resultaträkningen.

Finansiella tillgångar	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Aktier och andelar	687 399	723 938	493 690	533 969
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	483 164	514 238	483 164	514 238
Upplupen ränteintäkt	464	610	464	610
Summa	1 171 027	1 238 786	977 318	1 048 817

Finansiella skulder	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Övriga skulder	7 917	7 641	7 917	7 641
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	10 069	5 667	10 069	5 667
Summa	17 986	13 308	17 986	13 308

I nedanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer:

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Moderbolaget 2018	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	261 241	225 612	6 837	493 690
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	483 164	0	0	483 164
Summa moderbolaget	744 405	225 612	6 837	976 854
Koncernen 2018				
Aktier och andelar	261 241	407 980	18 178	687 399
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	483 164	0	0	483 164
Summa koncernen	744 405	407 980	18 178	1 170 563

Moderbolaget 2017	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	321 720	210 459	1 790	533 969
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	514 238	0	0	514 238
Summa moderbolaget	835 958	210 459	1 790	1 048 207
Koncernen 2017				
Aktier och andelar	321 720	365 295	36 923	723 938
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	514 238	0	0	514 238
Summa koncernen	835 958	365 295	36 923	1 238 176

Redovisade värden för finansiella tillgångar, nivå 2	Moderbolaget	Koncernen
	Aktier och andelar	Aktier och andelar
Ingående balans	210 459	365 295
Vinster och förluster som redovisats i resultatet	15 153	42 685
Utgående balans	225 612	407 980

Känslighetsanalys för finansiella tillgångar, nivå 2	Moderbolaget	Koncernen
Vid värdenedgång om 10%:	Aktier och andelar	Aktier och andelar
Påverkan på resultatet före skatt	22 561	40 798
Påverkan på eget kapital efter skatt	17 598	31 822

Värdering av tillgångar på nivå 2:

Aktierna i LFAB värderas till substansvärde (220,6 Mkr). Substansvärdet för LFAB-aktien är det samma som LFAB-koncernens redovisade beskattade egna kapital. Det som påverkar förändringar i substansvärdet på LFAB-aktien är således årets totalresultat i LFAB-koncernen.

Andelarna i Länsförsäkringar Mäklarservice AB värderas till substansvärde (0,8 Mkr). Substansvärdet hos Länsförsäkringar Mäklarservice AB är det samma som bolagets redovisade beskattade egna kapital. Det som påverkar förändringar i substansvärdet är således årets totalresultat i Länsförsäkringar Mäklarservice AB.

Andelarna i Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB värderas till substansvärde (0,6 Mkr). Substansvärdet är det samma som bolagets redovisade beskattade egna kapital. Det som påverkar förändringar i substansvärdet är således årets totalresultat i Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB.

Länsförsäkringar Gotland äger andelar i ett fastighetsbolag. Andelarna redovisas till verkligt värde. På nivå 2 redovisas värdet på andelar i Humlegården Fastigheter AB (182,4 Mkr). Värdet på andelarna beräknas som ett substansvärde vilket består av respektive koncerns egna kapital plus orealiserade värdeförändringar ("övernärden") i fastigheter. Övernärden är lika med fastigheternas marknadsvärde minus koncernmässigt bokfört värde korrigerat för uppskjuten skatt. Fastigheterna värderas av externa värderingsföretag och dessa görs med användning av ortspriser och fastigheternas kassaflöden. Då marknaden för fastighetstransaktioner fungerat normalt har det medfört att ortspriser varit tillgängliga och kunnat användas.

Redovisade värden för finansiella tillgångar, nivå 3	Moderbolaget	Koncernen
	Aktier och andelar	Aktier och andelar
Ingående balans	1 790	36 923
Inköp	5 066	5 067
Vinster och förluster som redovisats i resultatet	-19	-23 812
Utgående balans	6 837	18 178

Känslighetsanalys för finansiella tillgångar, nivå 3	Moderbolaget	Koncernen
Vid värdenedgång om 10%:	Aktier och andelar	Aktier och andelar
Påverkan på resultatet före skatt	684	1 818
Påverkan på eget kapital efter skatt	537	1 429

Värdering av tillgångar på nivå 3:

För LF Secondary PE Investments S.A. (11,3 Mkr) samt för SEB Private Equity Opportunity IV ICI (6,8 Mkr), värderas enligt substansvärdet vilket i sin tur beräknas enligt följande:

Förvaltarnas senast rapporterade NAV för respektive fond (de europeiska förvaltarna använder sig av fair value enligt IPEV Valuation Guidelines och de amerikanska förvaltarna använder sig av US GAAP där fair value definieras i ASC Topic 820) justerat för efterföljande kassaflöden från LF Secondary PE Investments S.A. till fonderna respektive utbetalningar från fonderna till LF Secondary PE Investments S.A.. De parametrar som påverkar om värdet på aktierna ökar/minskar i LF Secondary PE Investments S.A. är dels, avseende underliggande innehav i bolag som använder diskonterad kassaflödesmodell för värdering av bolaget, om framtida vinstmarginaler förändras eller om räntan som används för diskontering förändras. I underliggande innehav av bolag som använder en multipelvärdning så påverkas värdet av förändringar i de multiplar som används men även av förändringar i de underliggande faktorerna i jämförbara bolag. Utöver detta så påverkas aktiekursen i LF Secondary PE Investments S.A. av förändringar i valutakursen på USD och Euro.

NOT 23 FORDRINGAR AVSEENDE DIREKT FÖRSÄKRING**Koncernen/Moderbolaget**

	2018	2017
Fordringar hos försäkringstagare	61 893	59 715
Fordringar hos försäkringsföretag	9 099	11 727
Summa fordringar avseende direkt försäkring	70 992	71 442

NOT 24 MATERIELLA TILLGÅNGAR OCH VARULAGER**Koncernen/Moderbolaget****Inventarier**

Anskaffningsvärde	2018	2017
Ingående balans	18 057	17 643
Förvärv	504	414
Avyttringar och utrangeringar	-294	0
Utgående balans 31 december	18 267	18 057
Avskrivningar		
Ingående balans	-16 389	-15 928
Årets avskrivningar enligt plan	-480	-461
Avyttringar och utrangeringar	204	0
Utgående balans 31 december	-16 665	-16 389
Planenligt restvärde	1 602	1 668
Lager av skadeförebyggande produkter	190	173
Redovisade värden	1 792	1 841

NOT 25 LIKVIDA MEDEL

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Kassa och bank	154 741	64 952	121 638	60 331
Summa likvida medel	154 741	64 952	121 638	60 331

NOT 26 FÖRUTBETALDA ANSKAFFNINGSKOSTNADER

Koncernen/Moderbolaget	2018	2017
Ingående balans	11 948	11 514
Årets aktivering	12 445	11 948
Årets avskrivning	-11 948	-11 514
Utgående balans	12 445	11 948

NOT 27 ÖVRIGA FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

Koncernen/Moderbolaget	2018	2017
Förutbetalda kostnader	3 332	2 454
Upplupna intäkter	29 056	26 030
Summa övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	32 388	28 484

NOT 28 EGET KAPITAL**Bundet eget kapital***Reservfond*

Syftet med reservfonden är att spara en del av nettovinsten, som inte går åt för täckning av balanserad förlust.

Uppskrivningsfond

Posten omfattar belopp, som satts av till en uppskrivningsfond enligt bestämmelserna i 4 kap 1-2 §§ ÅRFL.

Fritt eget kapital*Balanserade vinstmedel*

Utgörs av föregående års fria egna kapital efter en eventuell reservfondsavsättning och efter att eventuell återbäring lämnats.

Utgör tillsammans med årets resultat summa fritt eget kapital.

Ytterligare information om det egna kapitalet finns i Rapport över förändring i eget kapital.

NOT 29 OBESKATTADE RESERVER

Moderbolaget	2018	2017
Säkerhetsreserv	238 383	207 519
<i>Periodiseringsfonder</i>		
Periodiseringsfond tax. 19	8 401	0
Utjämningsfond	24 847	24 847
<i>Ackumulerade överavskrivningar</i>		
Ingående balans 1 januari	296	282
Årets över/underavskrivningar	5	14
Utgående balans 31 december	301	296
Summa obeskattade reserver	271 932	232 662

NOT 30 AVSÄTTNING FÖR EJ INTJÄNADE PREMIER OCH KVADRÖJANDE RISKER

Koncernen/Moderbolaget	Brutto	2018 Åter- försäkrares andel	Netto	Brutto	2017 Åter- försäkrares andel	Netto
Avsättning för ej intjänade premier						
Ingående balans 1 januari	113 875	0	113 875	108 209	0	108 209
Premieinkomst	252 465	-20 079	232 386	245 981	-25 438	220 543
Intjänade premier under perioden	-249 578	20 079	-229 499	-240 315	25 438	-214 877
Utgående balans 31 december	116 762	0	116 762	113 875	0	113 875

Bolaget har inte gjort någon avsättning för kvadröjande risker.

NOT 31 AVSÄTTNING FÖR OREGLERADE SKADOR**Koncernen/Moderbolaget**

	Brutto	2018 Åter- försäkrares andel	Netto	Brutto	2017 Åter- försäkrares andel	Netto
Avsättning för oreglerade skador						
IB Rapporterade skador	189 495	-42 410	147 085	187 905	-38 928	148 977
IB Inträffade, ännu ej rapporterade skador (IBNR)	250 941	-76 126	174 815	233 169	-67 360	165 809
IB Avsättning för skaderegleringskostnader	13 896	0	13 896	12 828	0	12 828
Ingående balans	454 332	-118 536	335 796	433 902	-106 288	327 614
Kostnad för skador som inträffat under innevarande år	173 768	-17 746	156 021	125 144	-7 876	117 268
Utbetalt/överfört till försäkringsskulder eller andra kortfristiga skulder	-120 454	3 927	-116 527	-89 228	-5 324	-94 552
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat)	-12 412	-21 465	-33 876	-18 169	952	-17 217
Förändring i avsättning för skadereglering	2 593	0	2 593	926	0	926
Effekt av beståndsöverlåtelse						
Olycksfalls- och sjukförsäkring för vuxna redovisat i balansräkningen				1 757	0	1 757
Utgående balans	497 827	-153 820	344 007	454 332	-118 536	335 796
UB Rapporterade skador	228 241	-74 134	154 107	189 495	-42 410	147 085
UB Inträffade, ännu ej rapporterade skador (IBNR)	253 097	-79 685	173 412	250 941	-76 126	174 815
UB Avsättning för skaderegleringskostnader	16 489	0	16 489	13 896	0	13 896

Räntesats för diskontering av försäkringstekniska avsättningar

För skadelivräntor, inklusive mottagen återförsäkring avseende skadelivräntor, används den av EIOPA definierade diskonteringsräntekurvan. Den är framtagen för att motsvara riskfria räntesatser för relevanta durationer och baseras på marknadsnoteringar för svenska swapräntor. Därtill finns ett makroekonomiskt antagande om en långsiktig ränta på 4,20 %. För övrig försäkring används en fast räntesats baserad på den statsobligation som har löptid närmast åtagandenas genomsnittliga duration. För direkt trafikförsäkring och mottagen proportionell trafikåterförsäkring används räntesatsen 0,20 %, baserad på de senaste fem årens 7-åriga statsobligation. För mottagen icke-proportionell trafikåterförsäkring samt för sjuk- och olycksfallsförsäkring, såväl direktförsäkring som mottagen återförsäkring, används räntesatsen 0,60 %, baserad på de senaste fem årens 10-åriga statsobligation.

NOT 32 AVSÄTTNING FÖR PENSIONER OCH LIKANDE FÖRPLIKTELSE**Koncernen/Moderbolaget****Pensionsförpliktelser**

Bolaget har tidigare haft ett pensionslöfte enligt kollektivavtal till delar av personalen (födda 1955 och tidigare) om möjlighet till förtida pension mellan 62 och 65 år. Då ingen av den kvarvarande personalen uppfyller kraven för denna förmån är skulden satt till 0 sedan 2017.

	2018	2017
Ingående balans	0	2 598
Betalningar till pensionsinstitut	0	-2 296
Årets avsättning/upplösning	0	-302
Summa avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	0	0

NOT 33 SKULDER AVSEENDE DIREKT FÖRSÄKRING**Koncernen/Moderbolaget**

	2018	2017
Skulder till försäkringstagare	26 494	25 123
Skulder till försäkringsföretag	11 545	7 410
Summa skulder avseende direkt försäkring	38 039	32 533

NOT 34 ÖVRIGA SKULDER

Koncernen/Moderbolaget	2018	2017
Leverantörsskulder	5 234	4 936
Övriga skulder	2 683	2 705
Summa övriga skulder	7 917	7 641

NOT 35 ÖVRIGA UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

Koncernen/Moderbolaget	2018	2017
Upplupna löner och andra ersättningar	3 445	482
Semesterlöneskuld	3 140	2 684
Sociala kostnader	3 255	2 105
Övrigt	229	396
Summa	10 069	5 667

NOT 36 FÖRVÄNTADE ÅTERVINNINGSTIDPUNKTER FÖR TILLGÅNGAR OCH SKULDER**Koncernen**

Tillgångar	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Immateriella tillgångar		2 068	2 068
Aktier och andelar i intresseföretag		2 279	2 279
Aktier och andelar	426 158	261 241	687 399
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	392 789	90 375	483 164
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	223		223
<i>Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar</i>			
Oreglerade skador	18 091	135 729	153 820
Kundfordringar	61 893		61 893
Övriga fordringar avseende direkt försäkring	9 099		9 099
Fordringar avseende återförsäkring	9 432		9 432
Övriga fordringar	7 399		7 399
Rörelsefastigheter		53 850	53 850
Övriga materiella tillgångar och varulager	190	1 602	1 792
Likvida medel	154 741		154 741
Aktuell skattefordran	6 010		6 010
Upplupna ränteintäkter och förutbetalda hyreskostnader	473		473
Förutbetalda anskaffningskostnader	12 445		12 445
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	32 388		32 388
Summa tillgångar	1 131 331	547 144	1 678 475

Skulder

Ej intjänade premier och kvardröjande risker	116 763		116 763
Oreglerade skador	130 922	366 905	497 827
Återbäring och rabatter	0		0
Uppskjuten skatteskuld	14 824	99 625	114 449
Skulder avseende direkt försäkring	38 039		38 039
Skulder avseende återförsäkring	5 396		5 396
Övriga skulder	7 917		7 917
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	10 069		10 069
Summa skulder	323 931	466 530	790 461

NOT 36 FÖRVÄNTADE ÅTERVINNINGSTIDPUNKTER FÖR TILLGÅNGAR OCH SKULDER FORTS.**Moderbolaget**

Tillgångar	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Immateriella tillgångar		2 068	2 068
Byggnader och mark		53 850	53 850
Aktier och andelar i koncernföretag		226 811	226 811
Aktier och andelar i intresseföretag		2 279	2 279
Aktier och andelar	261 241	232 449	493 690
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	392 789	90 375	483 164
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	223		223
<i>Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar</i>			
Oreglerade skador	18 091	135 729	153 820
Fordringar avseende direkt försäkring	70 992		70 992
Fordringar avseende återförsäkring	9 432		9 432
Övriga fordringar	7 399		7 399
Materiella tillgångar och varulager	190	1 602	1 792
Likvida medel	121 638		121 638
Aktuell skattefordran	6 010		6 010
Upplupna ränte- och hyresintäkter	473		473
Förutbetalda anskaffningskostnader	12 445		12 445
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	32 388		32 388
Summa tillgångar	933 312	745 163	1 678 474
Skulder			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	116 763		116 763
Oreglerade skador	130 922	366 905	497 827
Återbäring och rabatter	0		0
Uppskjuten skatteskuld	14 825	40 661	55 485
Skulder avseende direkt försäkring	38 039		38 039
Skulder avseende återförsäkring	5 396		5 396
Övriga skulder	7 917		7 917
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	10 069		10 069
Summa skulder	323 931	407 566	731 497

NOT 37 STÄLLDA SÄKERHETER/EVENTUALFÖRPLIKTELSE

Koncernen/Moderbolaget	2018	2017
För försäkringstekniska avsättningar registerförda tillgångar*	1 431 392	1 408 114
Övriga ställda panter och säkerheter	Inga	Inga

* I enlighet med 6 kap. 11§ Försäkringsrörelselagen (FRL) har bolaget registerfört de placeringstillgångar som använts för att täcka de försäkringstekniska avsättningarna. Registerföringen innebär att försäkringstagarna har en förmånsrätt i tillgångarna enligt förmånsrättslagen. Tillgångarna kan tas i anspråk vid bolagets insolvens.

	2018	2017
Övriga eventualförpliktelser	0	0
Summa:	0	0

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank ingår att bolaget ska stå för minst 80 % av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som Länsförsäkringar Gotland förmedlat. Detta sker genom avräkning från de provisionsersättningar bolaget erhåller enligt den ersättningsmodell som avtalats med Länsförsäkringar Bank.

Ersättningar som bolaget erhåller från Länsförsäkringar Liv är förenade med ett annullationsansvar. Detta innebär att bolaget kan bli återbetalningsskyldigt om en kund slutar betala sina premier. Ersättningarna uppgick 2018 till 3,9 (3,9) Mkr.

Trafikförsäkringsföreningen

Av trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen följer att försäkringsbolag som meddelar trafikförsäkring i Sverige är skyldiga att vara medlemmar i Trafikförsäkringsföreningen. Av reglerna följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera verksamheten i Trafikförsäkringsföreningen. Detta hanteras genom att det årliga nettounderskottet för Trafikförsäkringsföreningen fördelas mellan medlemsbolagen på basis av bolagens premievolymer för trafikförsäkring genom en årlig avräkning som fastställs av Trafikförsäkringens stämma. Av det solidariska ansvaret följer att det enskilda medlemsbolaget kan ha en eventuell tillkommande förpliktelse gentemot Trafikförsäkringsföreningen i det fall något annat medlemsbolag inte kan fullgöra sina förpliktelser eller i det fall de reserver för oreglerade skador som hålls av Trafikförsäkringsföreningen visar sig otillräckliga.

Av not 7 framgår att Länsförsäkringar Gotlands andel av nettounderskottet för Trafikförsäkringsföreningen 2018 uppgick till ca 1,1 (1,0) Mkr.

NOT 38 NÄRSTÅENDE**Närståenderelationer**

Moderbolaget har en närstående relation med sitt dotterbolag, se not 18. Inga transaktioner har förekommit under året. Moderbolaget har inga fordringar/skulder på dotterbolaget.

Länsförsäkringsgruppen

De 23 länsförsäkringsbolagen har valt att organisera den gemensamma verksamheten i Länsförsäkringar AB-koncernen. Koncernen har fått i uppdrag av länsförsäkringsbolagen att bedriva verksamhet inom områden där storskalighet är en avgörande konkurrensfördel och att tillhandahålla sådan service till länsförsäkringsbolagen som av effektivitetsskäl ska produceras och tillhandahållas gemensamt inom Länsförsäkringar.

Som närstående räknar Länsförsäkringar Gotland, förutom de egna dotterbolagen, även övriga bolag inom länsförsäkringsgruppen.

Inom länsförsäkringsgruppen förekommer transaktioner mellan närstående av såväl engångskaraktär som av löpande karaktär. Till transaktion av engångskaraktär hör köp och försäljning av tillgångar och liknande transaktioner. Dessa är normalt av begränsad omfattning. Till transaktioner av löpande karaktär hör tjänster som tillhandahålls av Länsförsäkringar AB gentemot länsförsäkringsbolag avseende utförandet av utvecklingsprojekt och service.

Prissättningen för affärsverksamheten är gjord på marknadsmässiga villkor. Prissättning för serviceverksamhet inom länsförsäkringsgruppen baseras på direkta och indirekta kostnader. Totalt sett syftar prissättningen till att fördela kostnaderna rättvist inom länsförsäkringsgruppen utifrån förbrukning. Gemensamma utvecklingsprojekt och gemensam service är kollektivt finansierade och faktureras utifrån beslutad fördelningsnyckel.

Närståendetransaktioner 2018

Under 2018 har Bolaget haft transaktioner med Länsförsäkringar AB och dess koncernbolag. Dels utgörs dessa transaktioner av kostnader för gemensam service och gemensam utveckling och dels av provisionersättning avseende försäljning och kundvård för den av Länsförsäkringar Gotland förmedlade affären, vilket framgår av not 14. Utöver detta har även transaktioner skett vilka syftar till att reglera den interna och externa återförsäkringsaffären. Länsförsäkringar Gotland har även under året betalt provision till Länsförsäkringar Mäklarservice avseende den mäklade försäljningen.

Närstående nyckelpersoner

Till närstående nyckelpersoner räknas styrelseledamöter och ledande befattningshavare i Länsförsäkringar Gotland och dess dotterbolag samt nära familjemedlemmar till dessa. Ersättning till närstående nyckelpersoner framgår av not 39.

NOT 39 ANSTÄLLDA OCH PERSONALKOSTNADER

Koncernen/Moderbolaget	Koncernen		Moderbolaget	
Kostnader för ersättningar till anställda	2018	2017	2018	2017
Löner och ersättningar mm	41 234	35 572	41 234	35 572
Pensionskostnader	6 174	8 798	6 174	8 798
Sociala avgifter	13 280	11 574	13 280	11 574
Summa	60 688	55 944	60 688	55 944

	2018			2017		
Medelantalet anställda	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Moderbolaget	40,7	31,5	72,2	36,5	34,4	70,9
Dotterbolag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koncernen totalt	40,7	31,5	72,2	36,5	34,4	70,9

I Moderbolaget är 1,3 (1,9) fastighetsanställda. Övriga anställda är kontorstjänstemän.

Könsfördelning i företagsledningen

	2018			2017		
Koncernen/Moderbolaget	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Styrelsen och vd	6	3	9	4	5	9
Övriga ledande befattningshavare	5	1	6	4	1	5
Totalt	11	4	15	8	6	14

Löner, andra ersättningar samt sociala kostnader	2018		2017	
	Löner och ersättningar	Sociala kostnader	Löner och ersättningar	Sociala kostnader
Totalt Koncernen/Moderbolaget	43 138	19 454	37 075	20 372
(varav pensionskostnader) ¹⁾		6 174		8 798

¹⁾ Av pensionskostnader avser 601 tkr (714) gruppen styrelse och vd.

Löner och andra ersättningar fördelade mellan styrelseledamöter med flera och övriga anställda

Koncernen/Moderbolaget	2018		2017	
	Löner och ersättningar	Varav tantien o d	Löner och ersättningar	Varav tantien o d
Styrelse och verkställande direktör	6 988	0	3 206	0
Kontorstjänstemän	30 673	700	27 994	414
Fälttjänstemän	3 053	75	3 655	57
Övriga anställda	520	15	717	11
Ombud	1 904	0	1 503	0
Summa	43 138	790	37 075	482

Styrelsen beslutade om resultatdelning till personalen 2018 som uppgår till 790 tkr (482) exkl. sociala kostnader.

Löner och andra ersättningar till ledande befattningshavare 2018

Koncernen/Moderbolaget	Grundlön/ styrelse- arvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner	Pensions- kostnad	Summa 2018
Styrelsens ordförande Eva Wetterdal	360	0	0	0	360
Styrelsens vice ordförande Anders Hägg	205	0	0	0	205
Styrelseledamot Stefan Svensson	137	0	0	0	137
Styrelseledamot Karin Farinder	125	0	0	0	125
Styrelseledamot Lena Lindberg	125	0	0	0	125
Styrelseledamot Henrik Ringbom	131	0	0	0	131
Styrelseledamot Gunnar Jonasson	137	0	0	0	137
Verkställande direktör, Mariette Nicander*	2 361	0	39	558	2 958
tf Verkställande direktör Mikael Swenson	224	0	0	0	224
Verkställande direktör Henrik Stangel	527	0	18	43	588
Andra ledande befattningshavare	4 313	0	89	1 595	5 997
Totalt	8 645	0	146	2 196	10 987

* Avser endast utbetald lön 2018. Upplupet avgångsvederlag om 2 655 tkr är inte inkluderat.

Löner och andra ersättningar till ledande befattningshavare 2017

Koncernen/Moderbolaget	Grundlön/ styrelse- arvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner	Pensions- kostnad	Summa 2017
Styrelsens ordförande Eva Wetterdal	315	0	0	0	315
Styrelsens vice ordförande Anders Hägg	179	0	0	0	179
Styrelseledamot Stefan Svensson	129	0	0	0	129
Styrelseledamot Karin Farinder	118	0	0	0	118
Styrelseledamot Lena Lindberg	118	0	0	0	118
Styrelseledamot Henrik Ringbom	118	0	0	0	118
Styrelseledamot Gunnar Jonasson	129	0	0	0	129
Verkställande direktör, Mariette Nicander	2 101	0	51	714	2 866
Andra ledande befattningshavare	3 960	0	76	1 411	5 447
Totalt	7 167	0	127	2 125	9 419

Övriga förmåner avser tjänstebil, lunch och ränteförmån. Pensionskostnad avser den kostnad som påverkat årets resultat.

Till styrelsen lämnas arvode enligt bolagsstämans beslut. Styrelsearvode lämnas inte till personer anställda i Bolaget. Ersättningen till verkställande direktör och ledande befattningshavare består av fast lön, övriga förmåner samt pension. Rörlig ersättning avser för verksamhetsåret kostnadsförd resultatdelning.

Inga ersättningar har lämnats till styrelseledamöter i dotterbolag.

Pensioner

Pensionsålder för verkställande direktören är 65 år. Pensionen är tryggt genom försäkring. För andra ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år och följer gällande pensionsavtal mellan FAO och FTF.

Avgångsvederlag

Mellan Bolaget och verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid av sex månader. Vid uppsägning från Bolagets sida har vd ett avgångsvederlag på 18 månadslöner.

I resultatet för 2018 ingår upplupna kostnader för avgångsvederlag till tidigare verkställande direktör om 2655 tkr och tillkommande sociala avgifter om 834 tkr.

Berednings- och beslutsprocess

Ersättning till verkställande direktör beslutas av styrelsen. Ersättning till vd och andra ledande befattningshavare bereds av ett ersättningsutskott som utsetts av styrelsen. Styrelsen informeras om ersättningen till ledande befattningshavare.

Ersättningar till anställda och personer i ledande position

Bolaget tillämpar principer för ersättningar som innebär att man kan identifiera, mäta, styra och internt rapportera de risker som dess verksamhet är förknippad med. Bolaget har en ersättningsmodell som är förenlig med och främjar en effektiv riskhantering. Utgångspunkten är att ersättningar och anställningsvillkor inte får uppmuntra till överdrivet risktagande men möjliggör att anställda och personer till ledande befattningar kan rekryteras och behållas. Separat redogörelse om ersättningar enligt Finansinspektionens allmänna råd finns tillgänglig på bolagets hemsida www.lfgotland.se

NOT 40 ARVODE OCH KOSTNADSERSÄTTNINGAR TILL REVISORER**Koncernen/Moderbolaget**

	2018	2017
KPMG AB		
Revisionsuppdrag	507	421
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0	0

Med revisionsuppdrag avses granskning av års- och koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på Bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

NOT 41 KLASSANALYS

Moderbolaget	Totalt 2018	Försäkringsklasser							
		Olycksfall och sjukdom	Motorfordon, övriga klasser	Brand och annan egen- domsskada	Motorfordon, ansvar mot tredje man	Allmän ansvarighet	Rättsskydd	Summa direkt försäkring	Mottagen återför- säkring
Premieinkomst, brutto	252 465	21 118	54 976	104 458	38 009	5 720	7 941	232 222	20 243
Premieintäkt, brutto	249 577	20 956	53 735	103 748	37 766	5 682	7 887	229 774	19 803
Försäkringsersättning, brutto	-187 237	-9 695	-32 868	-78 431	-50 152	-2 519	-3 074	-176 738	-10 499
Driftskostnader, brutto	-44 949	-5 194	-7 045	-22 735	-6 765	-1 237	-1 766	-44 741	-208
Resultat av avgiven återförsäkring	18 822	-322	-1 247	-687	21 115	-15	-22	18 822	0
Skadeprocent, brutto (%)	75,0%	46,3%	61,2%	75,6%	132,8%	44,3%	39,0%	76,9%	53,0%

Moderbolaget	Totalt 2017	Försäkringsklasser							
		Olycksfall och sjukdom	Motorfordon, övriga klasser	Brand och annan egen- domsskada	Motorfordon, ansvar mot tredje man	Allmän ansvarighet	Rättsskydd	Summa direkt försäkring	Mottagen återför- säkring
Premieinkomst, brutto	245 981	20 277	52 010	101 522	37 177	6 076	8 550	225 612	20 369
Premieintäkt, brutto	240 315	19 010	50 627	99 271	36 800	5 944	8 354	220 005	20 310
Försäkringsersättning, brutto	-128 073	-14 049	-21 473	-39 965	-25 327	-4 403	-3 197	-108 413	-19 660
Driftskostnader, brutto	-40 139	-4 622	-5 316	-21 842	-5 049	-1 288	-1 882	-40 000	-139
Resultat av avgiven återförsäkring	-18 708	-1 561	-7 379	-12 092	2 447	-50	-74	-18 708	0
Skadeprocent, brutto (%)	53,3%	73,9%	42,4%	40,3%	68,8%	74,1%	38,3%	49,3%	96,8%

Visby den 18 mars 2019

Eva Wetterdal
Ordförande

Stefan Svensson

Anders Hägg

Karin Farinder

Henrik Ringbom

Gunnar Jonasson

Lena Lindberg

Marcus Eriksson
Personalrepresentant

Henrik Stangel
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den 18 mars 2019
KPMG AB

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Gotland, org. nr 534000-6369

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Länsförsäkringar Gotland för år 2018.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen.

Mina uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets revisionsutskott i enlighet med revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på min bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt min professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i mitt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men jag gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Oreglerade skador inom försäkringstekniska avsättningar

Se redovisningsprinciper i not 1 och andra relaterade upplysningar om Försäkringsteknisk avsättning i not 2 samt i not 31 för detaljerade upplysningar och beskrivning av området.

Beskrivning av området

Koncernens/moderbolagets avsättning för oreglerade skador inom försäkringstekniska avsättningar uppgår till 498 MSEK per 31 december 2018, vilket motsvarar 30% av koncernens balansomsättning.

Detta är ett område som innefattar betydande bedömningar avseende osäkra framtida utfall, främst avseende tidpunkt och storlek för inträffade skador som ska regleras till försäkringstagare.

Bolaget använder etablerade aktuariella värderingsmodeller för beräkningarna av avsättningen för oreglerade skador. Modellernas komplexitet ger upphov till risk för fel på grund av otillräcklig/ofullständig data eller felaktig utformning eller tillämpning av modellerna.

Bolagets avsättning för oreglerade skador består av ett flertal olika produkter med olika karaktär såsom avvecklingstid, skademönster, antaganden om sjuklighet, inflation, diskonteringsränta, dödlighet (livräntereserven) och omkostnader.

Hur området har beaktats i revisionen

Vi har bedömt de aktuariella antaganden i reserveringsmetoderna genom att jämföra värderingsantagandena med bolagets egna utredningar, myndighetskrav och branschsiffror.

Vi har stickprovsvis testat kontroller i företagsledningens process för bl a extrahering av data som input till de aktuariella beräkningarna.

Vi har använt våra interna specialister på aktuariella frågor för att utmana de metoder och antaganden som använts vid prognostisering av kassaflöden och värderingen av avsättningen. Vidare har vi via kontrollberäkningar verifierat att avsättningen är rimlig jämfört med de förväntade avtalsenliga förpliktelseerna.

Vi har också kontrollerat fullständigheten i de underliggande fakta och omständigheter som presenteras i upplysningarna i årsredovisningen och bedömt om informationen är tillräckligt omfattande för att förstå företagsledningens bedömningar.

Värdering av finansiella instrument klassificerade som nivå 2 och 3

Se redovisningsprinciper i not 1 och andra relaterade upplysningar om finansiella instrument i not 2 och not 22 för detaljerade upplysningar och beskrivning av området.

Beskrivning av området

Koncernen har finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde och som klassificeras i nivå 2 och 3 enligt IFRS värderingshierarki. Koncernen har finansiella tillgångar i nivå 2 om 408 MSEK och finansiella tillgångar i nivå 3 om 18 MSEK.

Värderingen av finansiella tillgångar som klassificeras i nivå 2 enligt IFRS värderingshierarki bygger på observerbara marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1. Eftersom representativa transaktioner för de aktuella tillgångarna endast finns i begränsad omfattning är det uppskattade värdet på tillgångarna svårbedömt.

Hur området har beaktats i revisionen

Vi har testat nyckelkontroller i värderingsprocessen, innefattande företagsledningens fastställande och godkännande av antaganden och metoder som använts i modellbaserade beräkningar, kontroller av kvalitet i data, förändringshantering avseende interna värderingsmodeller samt företagsledningens genomgång av värderingar utförda av externa specialister.

Vi har bedömt metoderna i värderingsmodellerna mot branschpraxis och värderingsriktlinjer.

Värderingen av finansiella tillgångar som klassificeras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki innefattar betydande bedömningar av företagsledningen, eftersom de värderas baserat på indata som ej är observerbara av externa parter.

Bolagets tillgångar enligt ovan, utgörs av aktier och andelar samt obligationer, fastigheter och andra värdepapper.

Vi har jämfört använda antaganden med lämpliga referensvärden och priskällor samt undersökt betydande avvikelser.

Vi har också kontrollerat fullständigheten i de underliggande fakta och omständigheter som presenteras i upplysningarna i årsredovisningen och bedömt om informationen är tillräckligt omfattande för att förstå företagsledningens bedömningar samt av tillämpade metoder.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för annan information. Den andra informationen består av VD ord, som vi förväntar oss att få tillgång till efter detta datum.

Mitt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

— drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.

— utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

— inhämtar jag tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Jag ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Jag är ensam ansvarig för mina uttalanden.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Jag måste också förse styrelsen med ett uttalande om att jag har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka mitt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer jag vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Jag beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Gotland för år 2018 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Gunilla Wernelind, Box 382, 101 27, Stockholm, utsågs till Länsförsäkringar Gotlands revisor av bolagsstämman den 27 april 2018. KPMG AB eller revisorer verksamma vid KPMG AB har varit bolagets revisor sedan 2002.

Stockholm den 18 mars 2019

Gunilla Wernelind

Auktoriserad revisor

Företagsledning

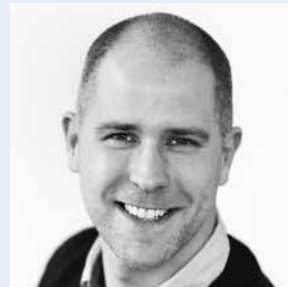
Henrik Stangel
Vd

Magnus Nilsson
Ekonomi-/ finanschef

Sandra Nährstrand
HR-chef

Daniel Eriksson
Marknad och kommunikationschef

Martin Becker
Försäkringschef

Martin Sjöli
Skadeförmedlare

Mikael Swenson
Bankchef

Styrelse

Styrelsen representerar hela Gotland och är vald av fullmäktige som i sin tur är föreslagna av våra försäkringstagare.

Styrelsens ledamöter har ett ansvarsfullt och viktigt uppdrag. Det är styrelsen som visar vägen och fattar de viktiga besluten om bolagets verksamhet och framtid.

Stående från vänster: Henrik Ringbom, Lena Lindberg, Anders Hägg, Gunnar Jonasson, Eva Wetterdal och Marcus Eriksson (personalföreträdare FTF).
Sittande från vänster: Stefan Svensson och Karin Farinder.

Fullmäktige

Distrikt 1 Norr

Anna-Karin Persson Bergius, Follingbo
Bo Harstäde, Dalhem
Ella Wahlgren, Västerhejde
Frans Brozén, Fårö
Göte Hansson, Boge
John Glifberg, Endre
Katarina Pettersson, Vall
Katarina Ekelund, Själsö
Lisa Blochmann, Fårö
Mats-Ola Jespersen, Västerhejde
Wolfgang Weiser, Anga

Distrikt 2 Visby

Björn Kopf, Visby
Cecilia Bjuggård, Visby
Crister Karlén, Visby
Fredrik Andersson, Visby
Johan Stengård, Visby
Martina Ravn, Visby
Richard Löwenborg, Visby
Robin Malmqvist, Visby
Stefan Gardell, Visby
Ulrika Jernberg, Visby
Åsa M Nilsson, Visby

Distrikt 3 Söder

Anna Bäckstäde, Atlingbo
Bo Kristiansson, Fardhem
Caroline Nygren, Linde
Curt Niklasson, Näs
Eva Lerman, Sanda
Eva-Pia Mattsson, Näs
Ninni Kolmodin, Ljugarn
Stellan Bolin, Eskelhem
Tomas Björkqvist, Väte
Ulf Jacobsson, Burs
Örjan Sutare, Stånga

Ordlista

ALLMÄNT

Affär för egen räkning, f.e.r

Den del av försäkringsaffären som ett försäkringsbolag själv står risken för och som alltså inte återförsäkras hos andra bolag. Affär för egen räkning är med andra ord bruttoaffär minskat med avgiven återförsäkring.

Bruttoaffär

Försäkringsaffär utan avdrag för den del av affären som återförsäkras hos andra bolag.

Direkt försäkring

Försäkringsaffär som avser avtal direkt mellan försäkringsgivare (försäkringsbolag) och försäkringstagare. Försäkringsbolaget är, till skillnad från vid mottagen återförsäkring, direkt ansvarigt gentemot försäkringstagarna.

Kombinerad försäkring

All egendomsförsäkring exklusive motorfordonsförsäkring.

Mottagen återförsäkring

Med mottagen återförsäkring förstås återförsäkringsaffär som mottages från andra försäkringsföretag. Mottagande bolag har i detta fall inget direkt ansvar gentemot försäkringstagarna.

Återförsäkring

Om ett försäkringsbolag inte kan eller vill bära hela den ansvarighet som det iklätt sig gentemot försäkringstagare, återförsäkrar bolaget de tecknade försäkringarna, helt eller delvis, hos andra bolag. Man talar här om avgiven återförsäkring (indirekt försäkring) hos de sistnämnda bolagen.

TERMER I RESULTAT- OCH BALANSRÄKNING, KASSAFLÖDES- OCH RESULTATANALYS

Avsättning för ej intjänade premier

En skuldpост, som i princip motsvarar den del av premieinkomsten, som vid bokslutet hänförs sig till nästkommande år.

Avsättning för oreglerade skador

De skador som inträffar under räkenskapsåret hin- ner av olika skäl (tidskrävande utredningar mm) inte alltid slutregleras före årets utgång. I bokslutet måste därför en avsättning göras för beräknade, ännu inte utbetalda försäkringsersättningar.

Avsättning för återbäring

Reserv för återbäring, som tilldelats kunderna, men vid bokslutstillfället ännu inte förfallit till betalning.

Avvecklingsresultat

I årsbokslutet reserveras medel, för skador som inte är slutreglerade vid räkenskapsårets utgång, i Avsättning för oreglerade skador. Den bedömning av kommande utbetalningar som gjorts kan av olika skäl visa sig felaktig. Inflationstakten kan bli en annan än den som förutsattes när skadan värderades. Lagstiftning och/eller praxis beträffande personskador kan förändras. Vidare är det rent allmänt svårt att bedöma utbetalningarna för en komplicerad skada, vars slut-

reglering kan ligga flera år framåt i tiden.

Om det beräknade ersättningsbeloppet för en skada visar sig vara övervärderat, uppstår en avvecklingsvinst när ersättningsbeloppet bedöms på nytt eller när skadan slutregleras. Om beloppet undervärderats blir det på motsvarande sätt en avvecklingsförlust.

Diskonterad reserv

Diskontering innebär att reserven beräknas som framtida utbetalningar med avdrag för förväntad framtida avkastning på reserven.

Driftskostnader i försäkringsrörelsen

Driftskostnader är en sammanfattande benämning på kostnader för anskaffning, försäljning och administration. Kostnader för skadebehandling inkluderas i Försäkringsersättningar.

Försäkringsersättningar

Utbetalda försäkringsersättningar plus Avsättning för oreglerade skador vid årets slut minus Avsättning för oreglerade skador vid årets början. En del av försäkringsersättningarna utgörs av reservavvecklingsresultat.

Försäkringstekniska avsättningar

Sammanfattade benämningar på gjorda avsättningar för ej intjänade premier och kvardröjande risker, oreglerade skador och återbäring. Avsättning för ej intjänade premier motsvarar i princip den del av premieinkomsten som vid bokslutet hänförs sig till nästkommande år.

Immateriella tillgångar

Utgifter för utveckling, där forskningsresultat eller annan kunskap tillämpas för att åstadkomma nya eller förbättrade produkter eller processer, redovisas som en tillgång i balansräkningen, om produkten/processen är tekniskt och kommersiellt användbar och företaget har tillräckliga resurser att fullfölja utvecklingen och därefter använda eller sälja den immateriella tillgången. I balansräkningen redovisade utvecklingskostnader är upptagna till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

Den immateriella tillgången ska vara identifierbar och förväntas ge framtida ekonomiska fördelar.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen beskriver förändringen i de likvida tillgångarna under räkenskapsperioden. Kassaflödesanalysen uppdelas i kassaflöde från löpande verksamhet, investeringar och finansiering.

Kvardröjande risker

Om Avsättning för ej intjänade premier bedöms otillräcklig för att täcka förväntade skade- och driftkostnader för det gamla försäkringsbeståndet fram till nästa förfallodag, ska denna ökas med avsättning för kvardröjande risker.

Premieinkomst

Under året influtna premier med förfallodag under det aktuella året, fordringar avseende pågående försäkringsavtal samt förskottsbetalda premier med förfallodag under det aktuella året.

Premieintäkter

Avser den premieinkomst som avser räkenskapsåret. Premierna inbetalas vid skilda förfallodagar under året och avser som regel en försäkringstid av ett år. Vid räkenskapsårets slut har bolaget således erhållit

premier som till större eller mindre del avser närmast följande år.

Denna del av premieinkomsten redovisas i bokslutet som en skuldpост: Avsättning för ej intjänade premier (utgående premiereserv). Motsvarande skuldpост vid räkenskapsårets början frigörs och är en intäkt för det aktuella året (ingående premiereserv). Se även kvardröjande risker nedan.

Premieintäkten för året består av följande poster; Avsättning för ej intjänade premier vid årets början plus Premieinkomst under året minus Avsättning för ej intjänade premier vid årets slut.

Uppskjuten skatt

Skatteskuld på orealiserade vinster, på skillnaden mellan bokfört och skattemässigt värde på fastigheter, samt på andra temporära skillnader.

ÖVRIGA TERMER OCH NYCKELTAL

Direktavkastningsprocent

Nettot av ränteintäkter, räntekostnader, utdelning på aktier och andelar och över-/underskott på egna fastigheter i procent av tillgångarnas utgående marknadsvärden inklusive upplupen ränta plus viktning (in- respektive utgående värden) av i försäkringsrörelsen under året uppkomna kassaflödesnetto.

Kapitalbas

Kapitalbasen är enkelt uttryckt det tillgängliga kapitalet. Ett företags kapitalbas består av eget kapital och öppet redovisade övervärden (netto) i tillgångar, exklusive värdet av immateriella tillgångar samt skillnaden mellan odiskonterade och diskonterade avsättningar för oreglerade skador.

Konsolideringsgrad

Förhållandet mellan konsolideringskapital och premieinkomst för egen räkning. Uttrycks i procent och används inom skadeförsäkring.

Konsolideringskapital

Sammanfattande benämning på summan av beskattat eget kapital, obeskattade reserver, uppskjuten skatt samt övervärden i dotterföretag.

Skadeprocent, direkt försäkring

Försäkringsersättningarna i direkt försäkring dividerade med premieintäkterna i direkt försäkring.

Solvensmarginal

Erforderlig solvensmarginal är ett mått på lägsta nivå på kapitalbasen, som tillåts enligt gällande lagstiftning. Beräkningen av den görs dels utifrån bolagets premieinkomster, dels utifrån dess skadeersättningar. Den erforderliga solvensmarginalen är den högsta av de två beräknade värdena.

Totalavkastningsprocent

Summan av direktavkastning, realiserade vinster och förluster samt orealiserade värdeförändringar under året i relation till under året genomsnittligt förvaltad kapital, dvs. ingående marknadsvärde plus viktning (in- respektive utgående värden) av i försäkringsrörelsen under året uppkomna kassaflödesnetto.

Totalkostnadsprocent, direkt försäkring

Summan av försäkringsersättningar och driftkostnader i direkt försäkring dividerad med premieintäkten i direkt försäkring.

